

MŪSŲ PASTOGĖ

XXXVII metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication No NBH 0696 Kaina - Price \$ 1 20. 4. 1987 Nr. 15 (1990)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENŲ KOMITETAS

XV Australijos Lietuvių Dienos įvyks Adelaidės mieste 1988 metų pabaigoje ir joms ruošti sudarytas komitetas, kurį ALB Krašto valdyba patvirtino ir remia. Šio L. D. rengti komiteto Adelaidėje sąstatas yra sekantis:

Janina Vabolienė

1. Janina Vabolienė - Lietuvių Dienų rengimo komiteto pirmininkė.

Adresas: 25 McLachlan Ave., Glenelg North, S.A. 5045 Tel. 08 2943792

2. Viktoras Baltutis - vicepirmininkas ir narys spaudos reikalams.

Adresas: 1 Belinda St. Evandale, 5069, S. A. Tel. 08 363 0153

3. Aldas Kubilius - narys jaunimo reikalams.

4. Leonas Gerulaitis - išdėininkas ir sekretorius.

5. Jurgis Jonavičius, ALFAS valdybos pirmininkas, narys sporto reikalams.

6. Nata Alvikienė - L. D. komiteto posėdžių sekretorė.

[vairių Lietuvių Dienų parengimų vadovaujančius asmenis, tikimės, greitai laiku paskelbs šis A. L. Dienoms rengti komitetas.

Alisa Baltrukonienė
ALB Krašto valdybos sekretorė

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Grafo Tiškevičiaus rūmai Palangoje

GYVENIMAS KOVA

LIETUVOS ATSTOVO VINCO BALICKO ŽODIS DBLS METINIAME
SUVAŽIAVIME, ĮVYKUSIAME 1987 M. BALANDŽIO 4. LONDONE

Gerb. Pirmininke, malonūs skyrių atstovai ir svečiai, jaučiu didelį malonumą, galėdamas dalyvauti jūsų metiniame suvažiavime, kuris vainikuoja Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos praėjusiųjų metų veiklą.

Atidžiai seku jūsų darbus ir džiaugiuosi rezultatais, kurie sudaro gražų įnašą lietuviybės reikalui. Dėkoju taip pat ir už jūsų paramą Pasiuntinybei, kurią jūs suteikėte šiais metais.

Pasinaudodamas šia proga, noriu pasidalyti su jumis viena kita mintimi visą tautą liečiančiais reikalais.

Kaip visi žinome, lietuvių tautos pasipriešinimas nelaboms okupantų užmačioms ir jos pastangos atstatyti Lietuvos suvereninių teisių vykdymą prasidėjo 1940 m., ir tos pastangos be paliovos vyksta tiek okupuotojo Lietuvoje, tiek ir laisvame pasaulyje. Be abejo, mums visiems reikia daug kantrybės, mūsų tautos vergovės galo belaukiant. Tačiau turime suprasti, kad Lietuvos klausimo negalima išskirti iš bendrojo pasaulinio politinio vyksmo. Tas istorinis vyksmas nėra toks spartus, kokio mes norėtume. Žinokime, tačiau, kad gyvenimas turi savo kietą logiką. Istorijon jau nuėjo Vakarų kolonializmas, neamžina bus sovietinė baudžiava. Juk gyvenimas nestovi vietoje: jis vystosi, keičia savo formas ir sparčiais šuoliais skuba į nežinią. Mums tenka tuos gyvenimo reiškinius sekti ir prisiderinti prie naujų gyvenimo aplinkybių.

Ilgiau trukusios tarptautinės įtampos pasėkoje, šaltas karas ir jo padariniai Vakarų pasauliui įkryjo ir kai tik buvęs įtempimas siek tiek atsileidžia, pasaulyje pradeda plėstis defetizmo liga. Ačiū Dievui, kol kas šios ligos reiškiniai, bent epidemijos formoje, nėra paliestos visos politinės

partijos. Tačiau, kai pradeda plėstis kurios nors rūšies epidemija, mes nesame tikri, kad ją neužsikrės ir sveikieji. Šis faktas ir kelia susirūpinimą.

Sovietinė propaganda ir Maskvos agentai mums tvirtina, būk Lietuvoje viskas yra pasikeitę geroj pusėn. Iš tikrųjų, mažmožiai ten yra pasikeitę. Tačiau, vienas, ir taip pats svarbiausias, dalykas ten tikrai nepasikeitė: nepasikeitė lietuvių tautos troškimas atgauti savo laisvę ir nepriklausomybę; o iš kitos pusės, nepasikeitė Maskvos priemonės tą jų troškimą visokiais būdais slopinti.

Kaip žinome, tautos desperaciją išreiškė 19 metų jaunuolis Kaune, susidegindamas save ir mirties agonijoje šaukdamas: "Laisvės Lietuvai". Mes lenkiamės galvas prieš naujus mūsų tautos kankinius, nes jie kaip ir pirmieji krikščionys, grūdina ištvermę visą pavergtą tautą, o mus, laisvuosius lietuvius, žadina dar ryžtingesnei veiklai. Juk mūsų visų širdį degina tėvynės ilgesys, kurį gali suprasti tikrai savo kraštą praradęs žmogus. Palikti kraštą dar nereiškia palikti pačią tautą. Juk mes nenustojome būti savo tėvų vaikai, nors ir palikome gimtuosius namus. Mus jungia kraujo ryšys. Mes taip pat instinktyviai jaučiame, kad prarastą nepriklausomybę galima vėl atkurti. Todėl, nors ir labai daug jėgų bei pasiaukojimo reikalauja lietuviškasis darbas, bet jis yra būtinas, jei mes tikime į Lietuvos istorinį amžinumą. Tik nuo mūsų pačių, o ypač nuo mūsų brolių gyvenančių krašte, pareina Lietuvos likimas.

Kokias naujas teorijas išgalvotų Gorbačiovas, padėtis pasiliks nepasikeitusi tol, kol jis tiki į galutinę komunizmo pergalę. Kuo viskas pasibaigs šiuo metu dar sunku numatyti,

bet yra aišku, kad rezultatas priklausys nuo to, kiek Vakarai bus stiprūs ir vieningi.

Tačiau visuomet, kai gyvenime tenka susitikti su įvairiais kliuvimais, tai atsiranda žmonių, kurie bando teigti, kad, girdi, Lietuvos išlaisvinimas yra tik svajonė.

Tačiau, jeigu reikalą rimtai apdūmosime, tai turėsime pripažinti, kad gyvenimas visuomet yra kova ir kad gyvenime tankiausiai laimi tie, kurie ilgiausiai nepasiduoda. Lietuvių tauta yra pergyvenusi jau ne vieną labai sunkų periodą, tačiau ji visuomet kovojo, nepasidavė ir tik todėl galų gale laimėdavo. Jei mes pažvelgsime į pereitą šimtmetį, kai Lietuvos kultūrinis gyvenimas skendėjo svetimųjų įtakoje, kai lietuviai pergyveno patį sunkiausią ir beviltiškiausią Lietuvos istorijoje laikotarpį, tai pamatysime, kad ir tuo laiku, nežiūrint visų sunkumų, nestigo patriotiškai nusiteikusių vyrų ir moterų, kurie nuleido rankų, bet energingai tiesė kelius savo tėvynei į šviesesnę ateitį.

Tiesa, nedidelis buvo pradžioje tas lietuviškųjų darbuotojų būrelis, susipietęs apie "Aušrą" ir "Varpą", tačiau jų veikla su laiku išaugo į plačią ir galingą srovę, kurios niekas nepajėgė užtenkti. Vienas iš to laikotarpio darbuotojų, poetas Maironis, tuomet rašė: "Nors mūsų broliai, nedaugel yra, tačiau tvirti mes, jei ris vienybė; į darbą stokim vyrai į vyrą: sujungtos rankos suteiks stiprybę".

Kaip žinome, jėms pavyko savo tikslus pasiekti. Jų pastangų dėka, pasireiškė gyvas ir stiprus tautinis atgimimas, kuris galų gale privėdė prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Jų pavyzdys turėtų ir šiandien mus gaivinti ir teikti stiprybės mūsų darbams. Jų dvasia ir jų kilnus pavyzdys turi mus stiprinti ir rodyti mums mūsų tikruosius kelius.

Visados atsिमinkime, kad nors žmonės keičiasi, bet nesikeičia tautos siekimas laisvės. Visi žinome, kad pavergtoje Lietuvoje tas jausmas yra gyvas. Atsiminkime taip pat, kad kas šiandieną mums dar nėra pasiekama, rytoj gali tapti tikra realybe.

Žvelkime tad į ateitį su nauju ryžtu

ir su tvirtu tikėjimu. Būkime stiprūs, lakykimės organizuotai ir vieningai. Tokiomis mintimis visus nuosirdžiai sveikinu ir linkiu geros sėkmės.

Paleistas kalinys Jaskūnas

Komunistų Lenkijos spauda pranešė, kad 1986 m. lapkričio 3 LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumas bausmę dovanuoja lietuvių sąžinės kaliniui Henrikui Jaskūnui. Pagal "Przegląd Tygodniowy" laikraščio reportažą, Jaskūnas suteikė interviu PAP lenkų žinių agentūros Maskvos korespondentui Sławomir Popowski porą savaitių po paleidimo iš lagerio, kur atlikinėjo antrą bausmę už antisovietinę veiklą.

Jaskūnas teigė, kad užsienio radijas ir Tarptautinė Amnestija netelsingai informavo Vakarų apie jo padėtį.

Laisvosios Europos radijas pranešė, kad Jaskūnas savo interviu metu taip pasakė: "Anksčiau taktiškai stovėjau už Lietuvos atskyrimą nuo TSRS. Dabar taip negalvoju. Taip labai sunkias abejones iš pirmųjų pokario metų šiandien reikia palikti ramybės. Gyvenimas nestovi vietoje. Savo pergyvenimų ir prietarų sunkinama senoji karta nueina. Visai ne tikra, kad jau tarybinėje Lietuvoje išauklėta jaunoji karta tikrai to norėtų, ką jau kalbinėja vadinamieji kovotojai už tautos teises".

Jaskūnas dar PAP korespondentui kalbėjo apie ukrainiečių ir žydų kalinių nesantaiką lageryje ir apie savo nusivylimą jais. Paleistas žydų kalinys Natan Ščaransky, atvykęs į Vakarų aiškino, kaip sovietų lagerio administratoriai sąmoningai bandė išprovokuoti tautinę nesantaiką tarp kalinių, kurių tarpe vis vien vyrauja tarptautinis solidarumas.

"United Press International" žinių agentūra įspėja atsargiai vertinti pareiškimą, autentiškumas neaiškus.

1980 m. pagrindinio leidinio "Vytis" Nr. 6 plačiau aprašė Henriko Jaskūno biografiją. Jis gimė 1927 vasario 4. Lietuvą užėmus vokiečiams, Henrikas, būdamas 15 metų, kartu su tėvu komunistų stėjo į kovą prieš fašizmą. Jo tėvo namuose rinkdavosi raudonieji partizanai.

Bet, pamatęs rusų tikslus ir metodus, jau 1945 m. rudenį Jaskūnas suorganizavo antisovietinę jaunimo organizaciją "Raudonoji kaukolė". Šio nacionalistinio pobūdžio organizacija rašė ir platino literatūrą prieš stalininį terorą. 1947 vasario 14 Henriką ir 17 organizacijos narių areštavo.

Jaskūnas gavo 25 metų bausmę ir 1948 m. buvo išvežtas į Vorkutą, kur 1953 m. liepos mėn. padėjo suorganizuoti didžiulio masto kalinių protestą prieš baisias gyvenimo sąlygas.

Šiuo metu Lietuvoje yra apie 200 viešo pobūdžio parkų. Didžiausi yra Vingio parkas Vilniuje, Ažuolynas – Kaune, o taip pat Palangos, Plungės ir Raudondvario parkai.

Geriausiai prižiūrimas yra peizažinis Palangos parkas, gal dėl to, kad kasmet jį aplanko apie 1.5 milijono lankytojų. Puikus pradinis pasaulinio garso prancūzų kraštovaizdžio architekto Eduardo André projektas (19 a. viduryje) yra sumaniai panaudojamas ir papildomas. 1961 metais parkas restauruotas ir dabar vadinamas "Botanikos sodu". Jame yra apie 200 įvairių medžių ir krūmų rūšių. Parko centre stovi neo-renesansinio stiliaus Tiškevičių rūmai, pastatyti 1897 metais, pagal vokiečių architekto Svechteno projektą. Rūmuose dabar veikia gintaro muziejus. Šalia rūmų, esančiame rožyne, vasaros vakarais vyksta kamerinio orkestro koncertai. Pašonėje alsuoja nurimus Baltija, o lengvą pušų ošimą vėjas atneša iš Birutės kalno.

Labai gražus, gerai tvarkomas, yra Aukštosios Frėdos parkas Kaune, kuris jau 60 metų vadinamas Kauno "Botanikos sodu". Matyt, geros buvo duotos gairės šiaandien nebežinomo pirminio projekto autoriaus, tobulai įžvalgaus būta botanikos sodo iniciatoriaus Konstantino Regelio bei jo pakviesto projektuotojo Karolio Rautio. Čia pasiekta nuostabi parko meno ir botanikos mokslo vienovė, kuo anaipol ne kiekvienas botanikos sodas gali pasigirti. Parkas plėtojamas pagal Paminklų konservavimo instituto architektės D. Juchnevičiūtės projektą.

Trečiasis, palygint gerai tvarkomas parkas, tai Kauno Raudondvario pilies parkas, kurį prižiūri labai darbštūs Žemės ūkio mokslo instituto darbuotojai. Kiek reikėjo kantrybės ir ryžto, kad kadaise prabangus didikų Tiškevičių parkas, sunaikintas paskutinio karo metu, vėl įgautų pirmąsias išvaizdas. Parkas tvarkomas pagal architekto A. Knyvos projektą, kuris svajoja, kad prie parko vėl būtų prijungta slautų dalis ir Nevėžio slėnis ir vaizdingoji Gardžiamiškių raguva.

Deja, tuo ir baigiasi gerai prižiūrimų Lietuvos parkų sąrašas. Legendomis apipintas garsusis Verkių parkas, neturėdamas tokių gerų šeiminių, tvarkomas tik talkomis vieną – du kartus per metus. Kadaise čia ošė šventasis ažuolynas, vėliau buvo Lietuvos didžiųjų kunigaikščių valda, ilgam padovanota Vilniaus vyskupams. Paskutinis Verkių valdės vyskupas Ignas Masalskis išsirengė juose privačią rezidenciją, pagal architektų M. Kuakfuso ir L. Stuokos – Gucevičiaus projektą.

Viename išlikusių didingo ansamblio pastatų jau 19 a. puošnią rezidenciją išsirengė Radvilų žentas

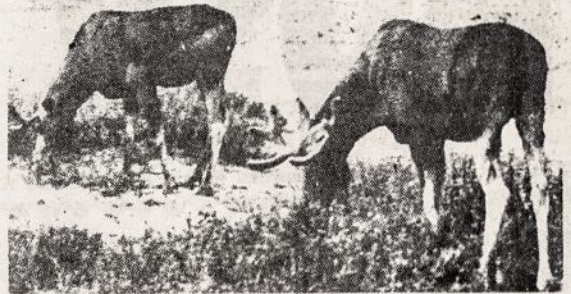
kunigaikštis Vitgenšteinas. Dabar šiame pastate, skoningai restauruotame pagal architekto A. Kunigėlio projektą, įsikūrė Mokslininkų rūmai. Parkas priklauso Mokslo akademijai. Deja, prižiūrimas silpnai, slenka šlaitai, projektai, išgulę stalčiuose, keičiami naujais, o parkas nyksta. Tokį didelį sudėtingą ir paminkliškai brangų parką vien talkomis sutvarkyti neįmanoma.

Unikalioje gamtoje įsikūręs Užtrako parkas, priklausantis Trakų turistinei bazei. Šis parkas nuostabiame pusiasalyje, tarp Galvės ir Skaisčio ežerų, yra priklausęs Tiškevičiams, pasistačiusių rūmus, nuo kurių terasos nepakartojamas reginys į Galvės ežero salas ir į Trakų pilį. Parką suprojektavo Eduardas André. Jis puikiai pritaikė parkui gamtos sąlygas ir praturtino menišku elementu gausą. Kadangi nėra lėšų (iš kur jų gauti?) rimtai parko priežiūrai, tvarkomas tik trumpalaikėmis talkomis.

Silpnai irgi prižiūrimas vienas didžiausių Lietuvoje Plungės parkas, pradėtas kurti grafų Zubovų, o ypač išpuoselėtas menų mecenato kunigaikščio Mykolo Oginskio, pasistatydinusio 1879 metais prabangius neo-renesansinius rūmus. (Šio didiko orkestro mokykloje menininko kelią pradėjo M. K. Čiurlionis.) Šalia E. André projektuotų parkų, Plungės parkas bene vienintelis Lietuvoje pasižymi tokia gamtovaizdžio darna, šukomponuota iš senolių ažuolų ir kitų medžių, didybės, pievelių jaukumo, srauningo Babrungo vingrumo, tvenkinių veidrodžių žaismo bei kitų parkų menų elementų. Gaila, kad parkų tvarkymo projektas, sudarytas architektės J. Steponavičienės, gyvenaminas taip lėtai, nenuosekliai ir su nukrypimais.

Mažesni, po keliolika hektarų turintys, parkai Lentvario ir Trakų Vokės, tvarkomi pagal architekto A. Kiškio projektą. Kadaise priklausę Tiškevičiams, suprojektuoti garsiojo E. André jam būdingu stiliumi – tobulai pritaikydamos reljefą, panaudodamas lanksčius takus, turtingą augaliją ir parkų meno dekorą, tarp jų gražiai kalnų gamtą imituojančias kalnų konstrukcijas, šaltinį, upelio kaskadas. Šalia Trakų Vokės – didingas Vokės upės slėnis bei didelė tvenkinių sistema. Lentvario parke žavi dirbtinis ežeras bei didingas reginys iš rūmų į Didžiulio ežero klonį. Lentvario parką prižiūri kilimų fabriko žmonės, ypač daug jėgų įdėjo mirės fabriko inž. A. Atkočiūnas.

Raudonės pilies parkas – vienas gražiausių Panemunių turistinės trasos puošmenų. Parką prižiūri restauruotoje pilyje įsikūrusi mokykla. Tačiau, žinia, vienai mokyklai tokį sudėtingą ansamblį globoti yra sun-

Klaipėdos parko vaizdelis

koka. Juoba parkas sensta, susidaro avarinių būklių. Antai, vos nežuvo vėtros perplėštas garsusis dvikamienis Gedimino ažuolas, kur pagal legendą "nušautas Gediminas krito". Pagirtina, kad išlikęs kamienas, nelaukiant žiemos sunkmečio, buvo užlopytas ir dar pagyvėns lankytojų džiaugsmui. Parke taip pat gyva viena senolių Lietuvos liepų, bene pats storiusias kaštonas, ir daug kitų idomių medžių, nekalbant jau apie panoramą iš pilies bokšto į visą Nemuno slėnio didybę.

Sunku rašyti apie milžiną Žagarės parką, pirmąjį Lietuvoje pagal idėją į jį pirminį triūsą. Įkurtas pagal įžymaus botaniko G. Kufaldo projektą, sumaniai rekonstravusi buvusį čia nedidelį Zubovų parką. Deja, apie 80 ha ploto labai turtingos augalijos parkas, menkai prižiūrimas, pamažu nyksta, vietomis pelkėja, ligos kankina medžius. Mokyklai išsikėlus, senieji apleisti rūmai dar labiau nyksta. Tiesa, ir šiaandien dar gražios Žagarės parko gamtovaizdžio erdvės, vešlūs reti medžiai, tarp jų puikūs bukynas, žavi restauruotas originalus

žirgyno pastatų ansamblis bei senasis vėjo malūnas, kadaise M. Dobužinskio tapytas. Negali neįaudinti šio unikumo likimas, kasmet tirštėjantieji apleistumo šešėliai jo spalvingoje paletėje. Jau dešimt metų kaip guli nelgyvendintas architektės J. Steponavičienės parko atnaujinimo projektas, baigia išmirti senoliai Žagarės senbuviai, su tokia meile savo parko grožybės paskoję, taip parko sutvarkymo laukę ...

Laukia darbščių rankų Vilniaus kalnų parkas, Kauno Panemunės parkas, naujasis Klaipėdos parkas; reikia naujų parkų tokiose gyvenvietėse, kurios suprojektuotos plynose vietovėse, toli nuo natūralios gamtos grožybių. Projektai guli stalčiuose, o ir talkininkų pasodintą medelį reikia prižiūrėti, kol jis sulapuos vešlų, tvirtų medžių ir padabins mūsų gimtosios Lietuvos žemę.

Be tinkamos priežiūros, o jos daug kur trūksta, mūsų parkų likimas yra dideliame pavojuje.

Danguolė Baltutienė

VILNIAUS KATEDRA

Po nepilnus dvejus metus trukusio atnaujinimo vėl atidaryta senoji Vilniaus katedra, paversta paveikslų galerija. Informaciją apie atliktą darbą bei archeologų tyrinėjimus pateikia Rimvydas Valatka "Tiesoje" vasario 4 d. ir "Gimtajame krašte" vasario 26 d. Iš jo sužinojome, kad švedų firma "Luft" Vilniaus katedros pastatą įrengė automatinę mikroklimato sistemą, kurios dėka vasarą išlaikyta pastovi 20, o žiemą 19 laipsnių Celsijaus temperatūra su vienoda oro drėgme. Iš Potsdamo iškviesti specialistai vargonus pritaikys prie pasikeitusios pastato erdvės. Katedros vidus dabar yra toks, kokį paliko architektas Laurynas Stuoka – Gucevičius. Ant kolonų vėl pakabinti atnaujinti paveikslai ir grafikos darbai. Aukštai viršuje išliko specialiai Vilniaus katedrai Pranciškaus Smuglevičiaus ir italo Vilanio nutapyti didieji paveikslai, smarkai nukentėję II D. karo metais. Juos per penkerius metus atnaujino specialistai P. Gudyno centre. Pagrindinė vieta teks Lietuvos portretams nuo XVI š. pradžios iki XIX š. pabaigos. Vienoje koplyčioje jau sutelkti skulptūriniai Algimanto Alšėniškio ir Goštauto bareljefai, "Vytauto Madona" iš Trakų, XVI š. pabaigoje nutapytas "Trirankis šv. Kazimieras", šv. Martyno skulptūra iš Klaipėdos krašto. Atskira paroda bus skirta Pranciškui Smuglevičiui ir Vilniaus dailės mokyklai. Paveikslų galerija tapusią katedrą papildys surinktos išbarstytų senųjų Lietuvos galerijų nuotraukos – Vytauto D. ir Jogailos portretai, Leibovičiaus atliktos 166-šios Radvilų portretų galerijos graviūros, atnaujinti per karą nukentėję 45 vyskupų portretai.

ŽVILGSNIAI PRAEITIN

Architektas Napoleonas Kitkauskas žurnalistui Rimvydui Valatkai pasakojo apie archeologinius kasinėjimus, keturių metrų gylio duobėje atskleidusius net vienuolikos statybų pėdsakus. Keliolikos centimetrų storio kultūriname sluoksnyje rasti medinių pastatų pėdsakai, priklauso pirmajam tūkstantmečiui prieš Kristaus gimimą. Pasak architekto N. Kitkausko, kadaise šioje vietoje stovėjo perkūno šventykla. Kai Mindaugas apsikrikščijo, ji tapo krikščioniška šventovė, o kai jis atsimetė ir buvo nužudytas, šventovę pakeitė Perkūno šventykla. Vilniaus katedros požemius sujaukė dažni Nerio potvyniai, karai ir gaisrai. Katedros istorijoje pėdsakus paliko gotika, renesansas, barokas ir klasicizmas. Po klasicistinio pastato drabužių išliko Vytauto D. statytos gotikinės katedros tūris, sienos, pilioriai. Vytauto D. katedra buvo dešimtimi metrų aukštesnė už tą, kurią paliko Laurynas Stuoka – Gucevičius. Jos aukštis tada siekė beveik 38 metrus. Iki pavasario tikimasi atnaujinti gotikines kriptas. Tada lankytojų lauks įdomi ekskursija po katedros požemius, į kuriuos jie eis pro karalių kriptą ir labirintais nužingsniuos iki išėjimo laiptelių. Jais vėl bus galim grįžti paveikslų galerija tapusios katedros salėn.

NAUJAS TILTAS

Klaipėdoje statomas tiltas, kuriuo Spalio prospektas peršoks Danės upę. Tada automobilių eismas sumažės centrinėje Klaipėdos miesto dalyje. Jau iškilo naujojo tilto gelžbetoninės atramos, formuojama dviejų lygių Joniškės sankryža. Tilto projekta paruošė Leningrado institutas.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Čekius ir pašto perlaidas prašome rašyti Lithuanian Community Publ. Soc. Ltd. arba "Mūsų Pastogės" vardu.

Redaguoja redakcinė kolegija
Redaktorius V. Augustinavičius

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550
Bankstown, 2200 N.S.W.

Telefonai: administracijos - 682-6628 Redakcijos - 70-3233
Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams:

Australijoje	\$ 25	Užsienyje paprastu paštu	\$ 30
N. Zelandijoje (oro paštu)	\$ 40	Užsienyje oro paštu	\$ 55

Prof. Broniaus Genzelio straipsnis "Lietuvių kultūra ir ateizmas neat-skiriami", paskelbtas 8. m. sausio 21 d. "Tiesoje", reikalingas bent kelių būtinų patikslinimų. Gerbdami kiekvieno žmogaus pilnutinę laisvę, gerbiame ir jo pasaulėžiūrą, kokia ji bebūtų, su sąlyga tačiau, kad ji būtų laisvai pasirinkta. Vis prisimenu pokario pirmosios septynių Lietuvos "katalikų" grupės apsilankymą Romoje 1958 m. vasario 3 d. ir gana liūdnai pasibaigusią "Universo" viešbutyje sekanciją dieną surengtą spaudos konferenciją. Delegacija, vadovaujama Martinaičio, prisistatė stropioje sovietų ambasados politruko priežiūroje ir prabilo rusiškai. Jau tas faktas, kad Lietuvos "katalikai" priversti kalbėti rusiškai, neigiamai nutelkė italų žurnalistus. Prie to dar prisidėjo rusų vertėjo labai menkas italų kalbos mokėjimas. Bet įvadinė konferencijos dalis, kurioje "Katalikų" delegacija, prakaitydama, keitino pavaizduoti "religijos laisvę" Lietuvoje, šiaip taip praslinko. Prie visuotinio Lietuvos "katalikų" pasimetimo ir sumišimo buvo prieita, kai italų žurnalistai pradėjo duoti klausimus.

Šalia manęs sėdėjęs liberalų laikraščio korespondentas pareiškė: "Mes irgi esame už Bažnyčios atskyrimą nuo valstybės ir mokyklos nuo Bažnyčios. Bet ar dabar Lietuvos mokyklose yra paliekama pilna laisvė vaikui formuoti savo pasaulėžiūrą, tėvų kontrolėje, ar vietoje pašalintos tikybos buvo prievarta įbruktas sovietinis ateizmas?" Lietuvos "katalikai", aišku, nedrįso paneigti visiems žinomo primestojo sovietinio ateizmo fakto, ir jiems žurnalistas atrėžė, kad net fašistai taip neprievartavo vaikų. Visai suglumę ir labai mažai informuoti pasirodė Lietuvos "katalikai" ir atsakymuose apie uždarytas bažnyčias, vienuolynus, kunigų seminarias, apie nubaustus kunigus, apie tikinčiųjų persekiojimą, apie valdžios grubų kišimąsi į Bažnyčios vidaus reikalus, trumpai kalbant, apie baisią prievartą ir smurtą, kurių dėka sovietinis režimas laikosi Lietuvoje.

O kaip tik čia ir slypi neįmatuojama praraja tarp sovietinio ateizmo, kuris yra tik vienas iš Rusijos imperialistinės ir kolonijinės politikos Lietuvoje instrumentų, ir švietėjiškos, liberalinės bei patriotinės lietuvių laisvamanybės, gynusios iš visų jėgų visų lietuvių, jų tarpe ir katalikų, pažeidžiamas teises. S. Daukanto, J. Šliūpo, V. Kudirkos, J. Basanavičiaus ir kitų laisvamaniškumas iš tiesų buvo tvirtai atsirėmęs į senąją lietuvių kultūrą ir jo tikslas buvo lietuvių tautos laisvę, jos kultūrinis savarankiškumas ir ekonominė gerovė. Sovietinis ateizmas tuo tarpu yra ne tik visai svetimas lietuvių tautai, bet ir nesuderinamas bei diametriškai priešingas jos gyvybišioms interesams, nes atlieka maždaug tokį pat vaidmenį, koks carinės okupacijos laikais buvo patikėtas provoslavų bei.

Greičiausiai nerasime nieko kilnesnio ir gražesnio už V. Kudirkos parašytąjį valstybės himną "Lietuva, tėvyne mūsų". Jame išreikštas siektinas tautos gerovės ir garbės idealas, einant vien dorybės takais ir ugdant tėvynės meilę. Skatinimas dirbti Lietuvos naudai ir žmonių gėrybei, bei linkėjimas, kad šviesa ir tiesa mūs žingsnius lydetų į tauri humanistinių švietėjų idealų sintezę. Jame nėra nė vieno pikto žodelio kitų tautų atžvilgiu.

Nėra nė Dievo vardo. Ir bent tai turėjo pskatinti dabartinius Lietuvos ateistus ryžtingai ginti šį Kudirkos kūrinį. Bet kaip jis buvo nepaken-

čiamas caro žandarams, kurie, lyg patamsių gaivalai, įsakė nakties metu iš Kudirkos antkapio iškirsti jo himno žodžius, taip ir dabartiniai Lietuvos okupantai pirma jį pavertė "Tautine giesme", o paskui visai uždraudė, nes kilnios jame išdėstytos mintys jiems akis svilino.

J. Šliūpas per visą savo gyvenimą pasižymėjo nepalaužiamu ir nuolatine kova prieš Lietuvos pavergėjus, prieš lietuvių nutautintojus, prieš kunigijos unijines pastangas. Niujorke jis telkė vietos lietuvių, padėjo jiems steigti parapiją, su jų atstovais vyko pas vietos vyskupą. Sovietinio ateizmo apaštalai Lietuvoje tuo tarpu su neapsakomu lengvapėdiškumu, kaip visuomet nusistatę akiai tenkinti kiekvieną, kad ir kvailiausią, rusiškojo okupanto užgaidą, pasiskubino uždaryti Vilniaus katedrą. Jiems visai nesvarbu, kad ji nėra tik paprastas mūsų dienų kulto pastatas, o, kaip jau buvo anksčiau spėjama ir kaip dabar dokumentuotai N. Kitkauskas, A. Lisanka ir S. Lasavickas "Kultūros Baruose" įrodė, yra ir Mindaugo laikų katedra, ir mūrinė Perkūno šventykla ir pagaliau pagrindinis pagoniškosios Lietuvos religinis centras. Ir kaip tokia, ji tik paskutinioji visoje Lietuvoje galėjo būti uždaryta.

Norėtusi taip pat Lietuvos ateistų paklausti, kodėl vienintelė Latvijos kunigų seminarija yra Rygoje, o Lietuvos - Kaune, o ne sostinėje Vilniuje? Bjauro darosi skaitant apie jų vykdomą mažų vaikų terorizavimą, apie siautėjimą prieš vargšus ir beteisius kunigus. Bet kur iš tikrųjų jie būtų turėję parodyti savo "galia", nustatydami, pavyzdžiui, kad ir Lietuvos kunigų seminarija turi būti sostinėje Vilniuje, o ne Kaune, ten, atrodo, išgaravo visos jų "narsumas".

Šaipotės, kad "lenkų reakcinei emigracijai Vakaruose neatimamos viltys Vilnių susigražinti". Bet iš-tremdami Vilniaus arkivyskupijos Apaštalinį Administratorių, vyskupą Julijoną Steponavičių, Jūs suteikėte tikrai neįkainojamą paslaugą ir rusams ir lenkams, kurių antilietuviški kėsiai bemaž visuomet sutampa.

Ir galų gale, argi nejučiaut, kad Lietuvos globėjo šv. Kazimiero bažnyčios pavertimas ateizmo muziejumi yra šlykštus rusų pasityčiojimas iš visos lietuvių tautos, taigi ir iš Jūsų? Tad jei dar turit bent trupinėlių tautinės savigarbos ir nesat visiškai okupanto pastumdėliai, danginkit kur nors kitur tą "muziejų".

Nežinau, Profesoriau, ar Jums bus leista paskaityti šį mano atsiliepimą į Jūsų straipsnį ir ar galėsite pasisakyti čia iškeltais klausimais. Kiekvienu atveju manau, kad ir Jūs sutiksit su manim, jog tarp švietėjiškos ir patriotinės lietuvių laisvamanybės ir sovietinio ateizmo nėra ir negali būti nieko bendro. Ir užtat negražu ir nekorektiška panaudoti taurių lietuvių patriotų pavardes, bandant dangstyti ir teisinti žiauriąją sovietinės Rusijos okupaciją Lietuvoje.

Juozas Gailius

Patikslinimas

Neseniai paleistas kalnys Vytautas Skuodis patikslino anksčiau paskelbtą žinią apie sąžinės kalinių kun. Sigitą Tamkevičiaus ir Viktoro Petkaus atgabenimą į Vilnių.

Nors kun. Sigitas Tamkevičius buvo atgabentas iš lagerio į Vilnių, kur jis tebesėdė KGB kalėjime, Skuodis patvirtino, kad Viktoras Petkus nebuvo sugrąžintas, o dar tebelai-komas Permės lageryje.

Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas Petkus atlieka 15 metų bausmę, kuri baigiasi 1992 m., Parmės ypatingojo režimo 36-1 lageryje.

(LIC)

POEZIJOS DIENOS, tapusios tradiciniu pavasario renginiu Jaunimo centre Čikagoje, šiemetivyksgegužės 22-23 d.d.

Pirmoji šio renginio diena bus skirta Kazui Bradūnui, antroji - Antanui Gustaičiui.

KNYGŽENKLIŲ PARODA, Vilniuje rengiama kas dveji metai, yra susieta su Lietuvos ir Latvijos knygženklių kūrėjų bendradarbiavimu. Paskutinioji paroda iš Vilniaus perkelta į Rygos meno leidinių biblioteką. Ją ten surengė Centrinis knygženklinių klubas Latvijoje. Rygon buvo nuvežta apie 200 knygženklių, kuriuos sukūrė vilniečiai dailininkai - V. Ajauskas, D. Gražienė, V. Jucys, V. Kisarauskas, A. Kliševičius ir A. Venslovaite-Gintalienė.

Parodos atidaryme aptarti Vilniaus ir Latvijos knygženklinių klubų veiklos ir bendradarbiavimo planai.

BIBLIOTEKOJE VILNIUJE savo 27 tapybos darbų parodą surengė dail. Rūta Katiliūtė.

Parodai sutelkti pastarųjų ketverių

ATSISVEIKINANT SU ŽEMAITIJOS GIRIŲ MYLĖTOJU

Palengva iškeldiama amžinybės paskutinieji nepriklausomos Lietuvos valstybės statytojai, savo darbą pradėję pirmosiomis kūrmosi dienomis ir pakėlę visus sunkumus ir anų dienų nedateklus. Prie šių asmenų priskirtinas ir 1986. 12. 22 miręs Aleksandras Tenisonas.

A. Tenisonas gimė 1898. 3. 21. Jo tėvas buvo miškininkas ir ilgus metus tarnavo Žemaitijoje Tverų girininkijoje.

Aleksandras, baigęs Tverų pradžios mokyklą, įstojo į Rygos gimnaziją, kurią baigė 1917 m. ir įstojo į Petrogrado universiteto fizikos - matematikos fakultetą. Tačiau prasidėjus Rusijoje revoliucijai, A. Tenisonas vargais negalais sugrįžo pas tėvus. 1919-1920 m. mokytojo Telsių gimnazijoje. Tačiau mokytojo darbas jo netraukė, todėl pasėkė tėvo pėdomis ir 1922 m. išlaikęs girininko egzaminus, buvo paskirtas į Telsių, o vėliau į Plungės girininkijas. Girininku išdirbo 22 metus ir 1944 m. rudens su pabėgėlių banga atsidūrė Vokietijoje. Laikiniai čia įsidarbines, kaip girininko padėjėjas, nuo 1947 m. apsigyveno pas dukterį Zentą, ištekęsį už flamo Helleman, Belgijoje.

A. Tenisonas buvo ne tik kruopštus girininkas visa siela atsidavęs savo pamiltų Lietuvos miškų puoselėjimui, bet taip pat buvo aukštos kultūros asmenybė, nuoširdžiai įsijungęs į mūsų kultūrinį gyvenimą. Daugelį metų jis vedė užrašus apie savo gyvenimą ir darbus Žemaitijos miškuose. Šie užrašai buvo sudėti į įspūdingą knygą, pavadintą "Žemaitijos girių takais". Šioje beveik 400 puslapių knygoje rasite visą galeriją įdomių žemaitiškų tipų, gyvenusių miškų artumoje, mėgusių pabrokonieriauti, pavagiliauti kurui ar statybinei medžiagai valdiškuose miškuose, paganyti gyvulių uždraustuose jaunuolynuose ar šiaip papildyti mažesnius nusikaltimus mūsų žalosiosiose giriose.

A. Tenisonas pėstute išvaikščiojo didžiulius plotus miškų, kuriuos pažino kaip savo delną. Džiaugėsi jais, kai viskas gerai klostosi, liūdėjo, kai kas nors juos žalojo. Kai 1940 m. Lietuvą okupavo raudonoji armija ir kai kurie jos daliniai išsirengė savo stovyklas miškuose, prasidėjo negailestingas jauno miško naikinimas, stovyklos įrengimo reikalams. Kartą raudonarmiečių stovyklos artumoje

metų vidutinio formato kūriniai, nutapyti aliejumi ant drobės. Vyrauja peizažai, kuriuos pagal spalvas būtų galima suskirstyti į sunkesnių ir šviesesnių motyvų gamtovaizdžius.

Didžiausio lankytojų dėmesio sulaukė "Aukštinis parkas" (1984), ciklas "Vasaros mirazai" (1986), "Juoda kompozicija" (1986), filosofinio apibendrinimo "Žemaitiškasis ciklas" (1986). Dail. R. Katiliūtė, beveik prieš du dešimtmečius baigusi Vilniaus dailės institutą, daug laiko skyrė kūrybiniams įsiejojimams, nusivylimams ir atradimams. Ji dabar išvengia paviršutiniško gamtos formų pakartojimo, į paveikslus įjungdama žmogų supantį pasaulį bei jo problemas.

KOMPOZ. VYTATO JUOZAPAIČIO amžius penkiasdešimtmetis paminėtas specialiu jo kūrinių koncertu Vilniaus filharmonijos salėje. Koncerte skambėjo simfoniniam orkestrui sukurti "Lietuviški šokiai", Trečioji simfonija ir Antroji simfonija stygliniam orkestrui su timpanais. Pagrindinis dėmesys betgi teko naujajai oratorijai "Tu" ažuole, tu, vėtralauiž".

kilo gaisras, sunaikinęs didoką jaunuolyno plotą. Dalinio vadui buvo įteiktas reikalavimas nustatyti, kiek padaryta miškui žalos. Netrukus buvo gautas atsakymas, kad už miško gesinimo darbą, kurį raudonarmiečiai atliko, miškų žinība privalanti sumokėti apie 2.000 rublių. Bet A. Tenisonas savo miškų neapleido ir reikalui atsiradus, pro raudonarmiečių sargybinių šautuvų vamzdžių užtvaras ėjo ieškoti dalinių vadų, kad šiems išaiškintų, kaip beprasmiškai miškai yra žalojami. Tačiau ne visuomet jam pasisekdavo miškus apginti.

Netekęs miškų, A. Tenisonas visą savo likusią energiją pasuko rašto kūrybai. Jis ne tik parašė jau minėtus savo ilgos tarnybos Lietuvos miškuose atsiminimus, bet ir lietuvių kalbą išvertė rusų Kušnerio knygą "Etninės teritorijos ir etniniai rubežiai". Šią knygą parašyti įsakė Stalinas, kada jis pasikėsino prisijungti prie Sovietų Sągos teritorijos Karaliaučiaus sritį. Bet kai vėliau niekas šiam prijungimui nesipriešino, ši knyga nustojo savo aktualumo. Bet ji liks svarbiu įnašu į mūsų istoriografiją. Jis taip pat į flamų kalbą išvertė ir išleido atskira knyga 92 lietuvių liaudies pasakas, o taip pat ir lietuvių literatūros almanachą 364 puslapių. Jame sudėti prozinės kūrybos pavyzdžiai pradedant Donelaičiu, baigiant Almėnu. Iš latvių kalbos išvertė A. Džilums "Dievo sodas" ir Z. Maurinos tris noveles. Šalia visų čia suminėtu darbų, A. Tenisonas plačiai bendradarbiavo išelvisios lietuvių spaudoje "Drauge", "Girios aidas", "Naujiensose", "Moteryje" ir k. Prisimintina, kad jo duktė, Zenta Tenisonaitė, yra žinoma lietuvių literatūroje poetė. Ji yra išleidusi lietuvių kalba kelis savo poezijos rinkinius, o taip pat išvertusi į flamų kalbą lietuvių poezijos rinkinį, bei išleidus flamų XX a. poezijos rinktinę lietuvių kalboje. Prie šių darbų A. Tenisonas nemaža prisidėjo savo darbu ir patirtimi.

Su A. Tenisono mirtimi netekome tauraus lietuvių ir pajėgaus literatūros kūrėjo. Netoli jis nukeliavo nuo savo pamiltų Žemaitijos girių, kurių žydėjimą taip poetiškai aprašė ir liko išėtis ji draugiškai priglaudusioje Belgijos žemėje.

B. Straukas

Pradžioje balandžio mėn. Anglijoje, garsiose varžytinių patalpose, vardu Christies, buvo parodos dailininko Vincento Van Gogh paveikslas, pavadintas "Saulėgrąžos". Už tą paveikslą buvo užmokėta 40 milijonų dolerių. Pirkėjas liko nežinomas žurnalistams, buvo parduota per telefoną.

1985 m. Christies patalpose buvo parodos iš varžytinių Van Gogh paveikslas, pavadintas "Peizažas su tekančia saule", už kurį privatus pirkėjas užmokėjo beveik 10 milijonų dolerių.

Sakoma, kad paveikslas "Saulėgrąžos" yra gerokai nublukęs, bet Van Gogh gimimo sukaktuvėse, 134 metai nuo jo gimimo, jo kūrinių kaina tiesiog fantastiškai kyla aukštyn. Spėjama, kad 40 milijonų dolerių mokėjo kažkoks asmuo iš Japonijos.

Kaip matom, muziejai nebeįstengia nupirkti garsiųjų dailininkų kūrinių, kad juos matytų plačios žmonių masės.

Po šio paveikslų varžytinių, praėjus dviem dienoms, Ženevoje, garsiose varžytinių patalpose, pavadinimu "Sothebys" buvo pardavinėjamas buvusio Anglijos karaliaus Edvardo VIII-tojo ir jo žmonos Wallis Simpson įvairūs asmeniškai dalykėliai ir brangenybės. Žurnalistai visa tai pavadino "čackėmis". Prieš varžytynes tas "čackes" rodė publikai Ženevoje ir JAV-bėse: Niujorke ir Palm Beach, Floridos priemiestyje, kurį gausiai lanko turistai. Žurnalistai pareiškė, kad papuošalų brangakmeniai vertinami, bet auksiniai rėmeliai, į kuriuos brangakmeniai įstatyti, pagal šių laikų madą yra senoviški, nusipirkus juos tektų perdirti.

Nežiūrint to, viskas buvo išpirkta ir surinkta 50 milijonų dolerių. Pavz. garsioji aktorė Elizabeth Taylor nupirko Simpsonienės vieną sagę už 565,000 dolerių.

NOVĖLĖS KONKURSAS

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba paskelbė Aloyzo Barono novelės konkursą. Vertintojų komisijos sudėtis: Dalia Sruogaitė-Bylaitienė, Adolfas Markelis ir Dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis. Konkurso laimėtojų skiriama 500 dolerių suma. Konkursui novelės siųsti iki šių metų rugpjūčio mėn. 1-mos dienos Adolfo Markelio adresu: Adolfo Markelis, 1836 So 49th. Ave. CICERO. Ill. 60650 U.S.A. Noveles siųsti pasirašius slap pavardę. Atskiram voke pavardę.

Lietuvių rašytojų draugija už grožinės literatūros veikalus paskyrė premijas sekančioms rašytojoms: Česlovui Grincevičiui už pasakojimą ir pasakų rinkinį "Vidudienio varpai" ir Pauliui Jurkui už sakmes apie Vilnių - "Kai Vilniaus liepos žydi".

Komisijos sudėtis 1985 metais išleistiems veikalams paskirti premiją yra sekanči: pirmininkas poetas Bernardas Brazdžionis, sekretorė rašytoja Alė Rūta ir nariai: daktarė Elena Tumienė ir Pranas Visvydas.

Laureatai gaus po 2000 dolerių. Mecenatas - Lietuvių Fondas

Didžiosios Britanijos Lietuvos Sąjungos metinį suvažiavimą Lietuvių namuose balandžio 4-5 d. atidarė pirm. J. Alkis.

Į suvažiavimo prezidentumą pasiūlė J. Zoką - pirmininkauti, H. Gasperą - sekretoriauti. Pasiūlymas buvo priimtas.

Prieš pradėdant darbą, A. Vilčinską, kalbėdamas angliskai, priminė apie 1985 m. Isle of Wight įvykusią tragediją - jauno lietuvio Ramūno Girėno žuvimą. Į šį suvažiavimą buvo pakviesti a.a. Ramūno šeimos nariai ir tos apylinkės gaisrininkų grupės viršininkas J. Bowker su ponia, kuris vadovavo gelbėjimo darbams. Už jo didelį pasišventimą Lietuvos Atstovs V. Balickas įteikė jam Lietuvos Krikšto 600 metų medalioną su atitinkamu pažymėjimu. J. Bowker, dėkodamas už šį pagerbimą plačiai papasakojo visas smulkmenas apie bandymus išgelbėti jaunuolio gyvybę. Prezidiumo pirm. J. Zokas visų susirinkusių vardu pareiškė jam didelę padėką.

Priėmus suvažiavimo darbotvarkę, prezidento pirm. J. Zokas pakvietė tarti žodį Lietuvos Atstovą (Jo kalba spausdinama atskirai).

Po jo skautų vardu kalbėjo Europos Rajono vadas S. B. Vaitkevičius ir ta proga įteikė skautų ordiną su rėmėjo kaspinu dr. S. Kuzminskui. Įteikimo ceremonijai dalyvavo dvi skautės ir vienas skautas.

R. Popikienė perdavė susirgusio ir negalėjusio atvykti į suvažiavimą J. Levinsko Derby skyriaus sveikinimą.

Sveikinimai raštu buvo gauti iš VLIK O pirm. K. Bobelio. PLB pirm. V. Kamanto Eltos, Sielovados, DBLS Garbės nario P. B. Varkalos, Manchesterio ramovėnų ir S. Surgauto.

Po jų išrinkta sveikinimų komisija iš J. Vilčinsko, dr. S. Kuzminsko ir D. Banaščio.

Praėjusių metų suvažiavimo protokolas nebuvo skaitomas.

Centro valdybos pirm. J. Alkis nekartojo savo pilno pranešimo, kuris

BRISBANĖS

Artėjant šv. Velykų šventėms ir mūsų parapijai besirušiant sutikti Kristaus prisikėlimo rytą, sulaukėme malonaus svečio iš Sydneyaus. Prelatas P. Butkus atvyko praversti gavėnios rekolekcijas ir aptarnauti mus su šv. sakramentais.

Šeštadienio vakare balandžio 5 d. susirinkus būreliui parapijiečių į St. Marys bažnyčią, kapelionas pravedė rekolekcijas su šv. Mišiomis ir išpažintimi.

Svečias priminė mums mūsų gyvenimo laikinumą, Dievo galtingumą ir atgailos kelią į amžinybę.

Sekmadienį balandžio 6 d. buvo laikomos iškilmingos pamaldos, giedant Brisbanės chorui. Vargonais palydėjo Kathy Einikytė - Milvydienė. Bažnyčia pilna lietuvių, daugėjo išpažinties ir šv. Komunijos. Prel. P. Butkus savo pamokslė skaitė laišką, išleistą Lietuvos vyskupų 600 metų krikščionybės jubiliejaus proga. Paminėjo apie visame pasaulyje esančių lietuvių bendruomenių pasirušimus atšvęsti šią mūsų tautai taip svarbią šventę. Mūsų kapeliono dr. P. Bačinsko sveikatai esant labai silpnai

buvo paskelbtas spaudoje, tik pabrėžė kai kuriuos svarbesnius punktus: siūlymą priimti naujai perredaguotą 8 rezoliuciją, vienybės klausimą, Lituanistikos katedrą, Krikšto 600 m. sukakties minėjimą, kitais metais vykstantį PLB Seimą, Jaunimo kongresą Australijoje, Liet. namų įsigijimą Nottinghamame, glaudesnių ryšių su kitomis liet. organizacijomis pasaulyje palaikymą, Lietuvių namų reprezentacinį papuošimą (R. Popikienė padovanojo savo darbo Vytį).

Toliau sekė pranešimai DBLS išdininko B. Butrimo, platus, su revizijos duomenimis, Tarybos pirm. K. Bivainio, Tautos Fondo atstovo J. Vilčinsko, Tautinės Paramos Fondo atstovo R. Šovos.

Jaunimo Sąjungos pirm. G. Jakimavičius, kalbėdamas angliskai, plačiai nušvietė jaunimo darbus, jų pažiūrą, atelnantį kongresą Australijoje ir pabrėžė, kad tik kalbėdami suprasime ir išsiaiškinsime visus nesklandumus.

Revizijos komisijos atstovas P. Butkauskas išsamiai pateikė Sąjungos kasos, Nidos Fondo, Tautos Fondo ir Tautinės Paramos Fondo revizijos duomenis. Nebuvo rasta jokių neaiškumų.

Po to vyko diskusijos ir pranešimų priėmimas. Plačiau pasisakyta dėl siūlomų Krikšto rezoliucijos, VLIK O ir PLB santykių.

Mandatų komisijos pranešimą perdavė K. Tamošiūnas: dalyvavo 18 skyrių 22 delegatai, atstovaudami 659 narius, 4 Garbės nariai, 3 Tarybos nariai ir 12 organizacijų (Filatelistų D-jos, Gloucesterio šokių grupės, Dainavos Sambūrio, TP Fondo, Škotijos klubo, šv. Cecilijos choro, Aušros šokių grupės, skautų, Sodybos klubo, Inžinierių ir architektų d-jos LSDP ir DBL Jaunimo S-gos) atstovai.

Iš visų 678 balsų, atstovavo trys ketvirčiai - 509.

Dėl laiko stokos, kiti punktai buvo perkelti į sek. Suvažiavimo dieną.

NAUJIENOS

negalėjo concelebruoti šv. Mišių, bet buvo malonu matyti jį patarnaujant prie altoriaus. Ne vienam parapijiečiui išspaudė gailėsčio ašarą matant mūsų kapeliono negalią. Po pamaldų prel. P. Butkus pakrikštijo naują parapijietį Andriųlį anūką.

Vėliau visi buvo užkviešti pietum į lietuvių namus. Po pietų buvo rodomas madų paradas, kuris susilaukė didelio pasisėkimo. Visą suorganizavo M. Lorencienė.

Kapelionai važiavo į ligoninę aplankyti K. Kaciūnienės, kuri po širdies priepuolio daug geresnė ir grįš namo neužilgo.

Pirmadienį svečias buvo pakviestas į Gold Coast aplankyti senų pažįstamų ir pašventinti Klemenso Stankūno paminklinę antkapio užrašo lentą. Gražiu sutapimu ir šalia jo akščiau palaidoto V. Adriekaus antkapį. Išsėkitės ramybėje ošiant okeanui!

Apylinkės valdybos pirmininkei B. Mikuzienei išvykus buvo pasiskirstyta pareigomis sekančiai: pirmininkas B. Butkus, vicepirm. V. Kaciūnas, sekretorė F. Luckienė, kasininkas V. Stankūnas, ir narė A. Butkienė.

Apgailėstaujame praradę darbščią valdybos pirmininkę. Linkime laimingai iškurti Adelaidėje ir ten prisidėti prie bendruomenės veiklos.

Gerbiamas Redaktorau,

Kaip aktyvus bendruomenės narys ir jaučias bendruomenės pulsą ir nuotakas jaučiu pareigą pareikšti aukščiausio laipsnio protestą dėl žydijos Tarybos pirm. Leslie Caplan ir Australijos Baltų Tarybos pirmininko Jaak Peedo jungtinį pareiškimą, originalas angliskai "The Jewish Times" ir vertimas lietuviškoje spaudoje.

Susilaukiau labai daug telefoninių skundų iš australų ir kitų bendruomenių narių, kurie skaitė originalą "The Jewish Times". Šie žmonės niekaip negali suprasti, kas įgalioja pasirašyti Baltų Tarybos pirmininkui po tokiu pareiškimu kuris sako: kad Baltų Bendruomenės remia Australijos Vyriausybės nutarimą, kad Australijoje asmenys, įvykdę sunkius karo nusikaltimus, turėtų būti patraukti teisman. Ar tai reiškia, kad tik nacių karo nusikaltėliai kalti? Kas yra karo nusikaltėliai? Ar tai žmonės, kurie savavališkai lakstė po kaimus ir miestus ir žudė nekaltus žmones, ar jie be pasirinkimo turėjo vykdyti to meto okupacinės valdžios įsakymus? Nesu skaltęs niekur absurdiškesnio, kaip šitas jungtinis pareiškimas. Ar galima tikėti, kad atvykę į Australiją svetimų valstybių agentai privertė Australijos Vyriausybę imtis pragaištingos akcijos, kuri kainuos milijonus dolerių mūsų sudėtų pinigų? Ar šie tariami karo nusikaltėliai padarė kokių nusikaltimų Australijoje, ar prieš Australijos piliečius karo metu Europoje? Jeigu ne, tai kokią teisę turi Australijos valdžia naudoti milijonines sumas šiai pragaištingai raganų medžioklei, kuri sukels neapykantą tarp rytų europiečių ir žydų bendruomenių. Ir štai skaitome, kad Baltų Taryba tvirtina, jog visos Pabaltiečių bendruomenės pritaria šiai piktybinei raganų medžioklei...

Gėda, gėda, jeigu mūsų Bendruomenės pritaria tam, galimai, žydų padiktuotam pareiškimui.

Su pagarba
Antanas Kramilius

*** **

MIRĖ V. LOZORAITIENĖ

Romoje, kovo 25 d. mirė Vincenta Matulaitytė - Lozoraitienė. Ji buvo žinoma lietuvių - veikėja. Buvo gimusi 1894 m. liepos 19 d. Domeikiuose, Vilkaviškio apskr.

Petrapilyje mokėsi gimnazijoje, kurią baigė 1914 m., po to lankė prancūzų kalbos kursus ir 1917 m. baigė. 1918 m. grįžo į Lietuvą su motina ir seseria Gražina. Vilniuje dirbo visuomeninį darbą ir mokytojų gimnazijoje. Persikėlus į Kauną dirbo užsienio reikalų ministerijos žinioje esančios Eltos telegramų agentūroje.

1923 m. Vincenta Matulaitytė iškėkėjo už Stasio Lozoraičio. Abu išvažiavo į Berlyną, kur jos vyras buvo Lietuvos pasiuntinybės sekretorium. 1930 m. Stasys Lozoraitis gavo paskyrimą į Lietuvos pasiuntinybę prie Šventojo Sosto. 1933 m. Vincenta ir Stasys Lozoraičiai grįžo į Lietuvą, nes jis buvo paskirtas užsienio reikalų ministru. V. Lozoraitienė daug dirbo moterims, įsteigdama laikraštis "Motina ir vaikas", "Moteris ir pasaulis".

1939 m. drauge su vyru ir dviem sūnumis išvyko į Italiją, nes Stasys Lozoraitis buvo paskirtas Lietuvos ministru ir įgaliotu pasiuntiniu Italijai.

Vincentos Lozoraitienės iniciatyva Romoje buvo įkurtas laikraštis "Lietuvių balsas". Ji rašė straipsnius išsivijos spaudoj.

(Europos Lietuvis)

A. A. VERONIKAI BIRŠTIENEI

mirus, jos sūnui Juozui Česnaičiui ir jos dukroms: Viktorijai Kristensen, Janinai Vabolienei ir Zinai Zakarauskenei, bei jų visų šeimų nariams reiškiamo giliausią užuojautą.

Jadvyga ir Kostas Pauliukėnai. S.A.

(Tęsinys. Pradžia "M.P." nr. 14)

Jie iš tolo tokie geri ir brangūs, kaip mylima, kurią bijai susitikti, kad nenusiviltum. Už tų namų yra dar vieni namai, nedideli, bet brangūs. Visų atostogų draugė, kaip pasaka, jo seniai užmiršta, ten gyvena. Šiandien su ja nebūtų toks draugiškas, kaip anomis vaikystės vasaromis. Tik vaikiai nemeluoja moka būti nuosirdūs. Šiandien yra kita, pasilikusi mieste, kuri kažkur kitur žaidė lėlėm ir leido vasaras, bet šiaudien ji jam artimesnė už šią mažytės trobos gyventoją, už jo šviesių vaikystės dienų atminimą. Jis daug ką atsimeina iš anų vaikystės dienų. Kiekviena smulkmena primena anas nuostabiąsias vaikystės vasaras. Kažko graudu žiūrint į tuos tūkstančius kartų mindytus laukus ir vasaromis lankstytus jaunus uosius, kurie dabar stovi dideli ir nepalenkiami. Užaugo ir ji ir jis ir uosiai. Ir atstumas tarp jų išaugo: kas buvo nuosirdus, liko oficialu. O visdėlto taip nepaprastai tada gera buvo. Prisimena jis daug, labai daug. Prisimena, kaip kartą nulupo nuo sieninio laikrodžio medinį arkli ir nešėsi pas kaimyno piemenį iškeisti į peilį ir nendrinį botkotį. Pagavo tėvas, atėmė ir vėl prikėlė, tik kaldamas nulaužė vieną koją ir dabar šis arklys tebestovi ant trijų kojų, lyg norėdamas šokti žemėn.

Žmogus ilgokai stovi, o valzdai lekia per jo galvą, lyg vėjas rudens laukais, virpindamas išsigandusius rudens paliestus belapius stagarus. Prietema, kaip motina, ji tamsion skaron baigia supti ir jam taip gera. Jis nežino, kad ji, palinkusį į grublėtą beržo llemenį, pro mažos trobelės langą stebi dvi akys. Šviesūs garbiniai nukritę ant kaktos, ir ji, kuri stovi į stovintį, nepakelia rankos garbanų užmesti į viršų. Ji stebi, kodėl jis negrįžta namo. Ir ją užlieja nepaprastas ilgesys. Ji nori atsikelti, nueiti prie beržo ir, paėmusi už rankos, vestis per rudens laukus, kaip seniau.

Bet žmogus vėl įšoka į kelią. Saulė baigia pasislėpti už debesų ir žmogus mąsto, kad ryt motinos pasakojimais, bus negraži diena. Taip, kaip visas gyvenimas, kuris nusėdė į didelį debesį, kaip tamsuma, grąšinantį ir niūri, išsiliejęs, kaip upė. Žmogus įsuka į sodybą. Prie vartų stovi lietaus išprausti jauni šermukšniai, vis dar stipriai tebelaiką savo šakose, kaip rankose, raudonas uogas. Kleme pasirodo tėvas ir senoji tarnaitė Anelija.

– Sugrįžai? – pasisveikina tėvas ir Anelija, nusišluosčiusi į priejuostę rankas, paspaudžia jam ranką.

– Sugrįžau, tėve. Kitaip negalėjo būti. Perdaug tvanku ten.

– Gerai padarei, Vytaite, – paėmė tėvas iš rankų purviną lagaminą. – Einam, ir alus padarytas, ir duona šviežiai kepta. Kaip žinodami, laukėm. Aš jaučiau, kad tu pareisi. Bet maniau vėliau. O dabar taip staiga. Ir gerai, – lyg duonos pas tėvą nebūtų. Ką aš veikčiau su svetimais. O kai tu mieste buvai bijojau vis. Visokių sapnų prisisapnavo, – šneka tėvas. Sūnus nusiprausė, ir jie šilto troboj susėdė už ilgo stalo. Anelija atneša vakarienę.

– Sapnuoji kartą, kad tu eini iš universiteto, paskui tave eina Algirdas, – pasakoja senis. – Algirdas, – ir valandėlę patyli, lyg susikaupdamas, – o paskui Algirdą seka policija. Noriu pavyti, o taip sunkiai bėgasi. Nepribėgu, o žandarai nutveria Algirdą ir nusiveda. O paskui ima tėve. "Vytaite, bėk!" noriu sušukti ir nubundu. Nieko. Kalme šunys loja. Mėnulio nušviesti langai grindyse padarė kryžių. Ir atsiminiau, kad ant Algio kapo kryžius

dar nebuvo pastatytas. Tada, Algio, paskui negaliu užmigti: vis abu su Algirdu akyse stovit. Laikrodis muša tris, keturias, penkias. Atsikelia Anelija ir ateina krosnies kurti. Atsikeliu, o visą dieną mąstau, kad gal tau kas nors negerai, kad kartu su Algium sapnuoji. Ir laišką tada tau parašiau tokį graudoką. Vis, matai, senis. O kada, žinai, gimnazijoje, dar prie caro, buvau, – visai kitaip buvo. – Ką čia, tėve, sapnai! Maža ką prisapnuoji.

– Aš irgi sakydavau – kvailystė, o prieš Algirdo mirtį sapnavau šulinį, – ir senis padeda šaukštą.

Graudi prietema, kaip rūkas, užkrinta. Vakaras tylus, kaip kančia. Vytas mato tėvą sunkia ranka nubraukiant per nosį, ir toje paslautosioje tylumoje, rodos, girdi, kaip du lietaus lašai teksteli į stalą. Gal jam tik taip pasigirdo. O seniau tėvas niekada nesigraudindavo. Mirė motina, ir pusė ašaros nenukrito. Stebėjos kaimynai ir visokių niekų prišnekėjo. Esą, nemylėjęs Petrulis žmonos ir pas juos dvidešimt metų tarnavusią tarnaitę Aneliją vesti ketinąs. Bet kad tai buvo kvailystė, Vytas puikiai žinojo. Argi ašaros reiškia skausmą? Gal, bet jos reiškia ir pyktį ir juoką, ir džiaugsmą. O tėvas tylėjo ir kentėjo. Skausmas, kaip akmuo, užspaudė ašaras. Toks skausmas didesnis už upę ašarų. Plėšia širdį pusiau, ir niekas nepalengvina. Net nubėgdamos ašaros. O dabar tėvas ką nors pasakoja ir, nustojęs pasakoti, išleina. Eina kažkur, nei iš šio, nei iš to, per kiemą. O paskui, lyg niekur nieko, grįžta į trobą ir, akį primerkęs, žiūri pro langą rėmus į mišką, lyg ką matytų.

Valandėlę jie tyli. Ateina Anelija ir uždega šviesą.

– Gal alaus nori? – taria tėvas. – Padariau gero, kaip spiritas. Malonumas. Geri sau kaip grietinė. Kiti čia naminę pradėjo virti, o aš, sakau, nevirsiu.

Kartais už sėmenis valstybinės gauni, o alus vis alus. Ir žmogui negėda paduoti, ir pačiam skanu, – senis išėjo ir netrukus vėl grįžo: asotis buvo pilnas, kaip pieno.

Putos baltos, kaip jūroj, ir Vytui kažkodėl prisimena baladė apie Jūrą ir Kastytį. Tėvas pripila stiklą putų. – Gerk, Vytaite, kaip gerai, kad sugrįžai. Nesuprantu, kaip aš taip ilgai galėjau iškėsti be tavęs. Juk nesvarbu, ar vienais metais vėliau, ar anksčiau tu gausi diplomą. Kas žino, gal nieko nereikės.

Vytas nepakelia stiklo. Putos nusis-toja, ir tėvas vėl pripildo.

– Gerk, juk seniau kaip pieną gerdavai. Grįždavom iš pirties įkaitę ir baisiai norėdavosi duonos su alumi. Taip sau, lyg koks pasileidimas užpuldavo. Norisi alaus su duona ir baigta, o ir mėsos būdavo, ir pieno, kaip vandens.

Jie abu keletą kartų pakelia stiklus, ir Vytas jaučia lengvą nuovargį.

– Eik miegoti, juk dar turėsime daug laiko. Rytąjį papasakosi visas naujienas. Jau ruduo, ir dirbti nebe taip norisi, kaip seniau. O taip lyg ne sau dirbi. Kažko lauki ir netiki ateitimi. Visokių niekų prisiklausai ir prikalti žmogus, o vistiek neramu. Kažkas slegia. Kai į vienkiemius kėlėmės, statėm trobas, turėjau nemžą skolos. Tada irgi panašiai neramu būdavo. Bet kurkas mažiau. Mat, tada žinojau, kad skola slegia, o dabar nežinau kas.

– Nieko, tėve. Esam maži, bet nesam vieni ir nesėdėm sudėję rankas. Argi tam mes mokėmės, kad dabar sieloj nusiminimą nešiotumėm. Naktis. Gerokai tamsu, debesys storoki, o visdėlto švysteli žvaigždės. O kol viltį tebeturime – tebeturime viską. Vytas pabaigia pusę stiklinės.

– O kur berniokas? – nukreipia kalbą.

seniau literatūra, ji ēda; juo labiau, kad tėvą prisiminimai užplūsta.

– Anksčiau pašėrė gyvulius ir išėjo kortomis skelti.

Anelija gretimame kambary paklojo lovą. Tą pačią, kurioje jis visados miegodavo. Lovos gale tebekabo sudilęs kryželis, ant kurio užkabin-tas rožančius. Taip, kaip prieš dvidešimt metų. Nuo tada jis teatsimena.

– Miegok, Vytaite, aš troboj gulsiu. Jaučiu, šianakt galėsiu gerai miegoti. Tu, čia, – vis ramiau. O ką žinai mieste? Prasitarei kur žodį – ir nėra tavęs. Atvažiuos ir išsivarys. Ką žinai? O čia vis ramiau. Nepginčiau nei aš tavęs, nei tu mane, bet vis kartų. Bent tu pačiu momentu sužinotum, jei kas atsitiktų. Taigi, sakau, pailsėsiu. O nuo tada, kai nebėra Algirdo, neramu baisiai. Kaip kapuose. O jis kartais uždainuodavo ir eilėraščius mėgdavo sakyti. Kartais ir pinigų nelabai būdavo, o jis vis su nauja poezija. Taigi, sakydavo tiek pat, kiek degtinės butelis, atseina. Ir žodžiais gali apsisvaiginti, kaip degtine. Ir ką tu jam gali padaryti? Neveltui augštesnę žemės ūkio mokyklą buvo baigęs ir ūkininkauti mokojo: kartą laikraštį didžiausią straipsnį apie bites parašė. Visas agronomas buvo.

Tėvas vis kalba, ir savo širdies žaizdas drasko. Bet, alaus padedamas, tėvas užmiega. Tik Vytą iš karto ėmęs snaudulys išsiblaško. Visą naktį važiavo, pėsčias penkiolika kilometrų parpylė, vistiek miegas neima. Vis brolis Algirdas. Dėl jo ir tėvas toks neramus. O tikrai brolis puikus vyras buvo. Kartą dar vaikai būdami, ant didelio akmens iš mažų akmenėlių miltus malė. Ir tada Vytas Algiumi numušė pirštą. Netyčia akmeniu ligi kraujo numalė. Apsiverkė Algis, o paskui ir sako: "Nebijok, nesakysiu mamai, idant nenuštų tavęs, kad tu numalei." Šiaipjau labai jautrus buvo. Net gėda. Kaip mergaitė. Neveltui poezija domėjosi. Tas jautrumas ir pradžė. Bet argi pirma nebuvo žuvis? Galbūt. Daugiau kaip prieš porą metų jis pėsčias parbėgo iš miesto. Panašiai, kaip šiaudien. Kraštą buvo užliejęs mašinų užėsė. Jėdu su Algirdu sėdėjo miške. O keletą kaimynų šis užėsė išnešė. Ir kerštas, kaip potvynis, užliejo žmones.

A. B. Tęsinys sekančiame "M.P." nr. 16.

Snieguotieji kalnai

Režisierius Siobhan McHugh ruošia trijų valandų seriją ABC radio programai. Jis nori išgirsti iš visų, kurie dirbo Snieguotuose Kalnuose ir prašo pranešti: koks buvo darbas, ar pavojingas, kaip sugyveno žmonės, susiję kartu iš įvairių kraštų, kur gyveno darbininkai, kokios nuomonės buvo vietiniai gyventojai apie visą tą reikalą?

Iš visų Snieguotųjų Kalnų darbininkų 70 procentų buvo "naujieji australai", kurie atvyko iš Europos po Antrojo Pasaulinio karo. Sakoma, kad 38-nių tautybių darbininkai dirbo 25-ris metus (1949-1974).

Snieguotųjų Kalnų projektas buvo svarbiausias ir aukščiausių siekimų iš visų Australijos projektų. Režisierius Siobhan McHugh prašo: "Jei Jūs ten dalyvavot, tai aš labai norėčiau išgirsti Jūsų pasakojimą.

Prašau, paskambinkit man arba parašykit. Jeigu skambinsit iš kitų vietovių, tai praneškite man savo telefono numerį ir aš pats Jums paskambinsiu.

Siobhan McHugh telefonas: (02) 339 2685. Adresas: Social History unit, ABC Radio, G. P. O. Box 9994. Sydney. 2001 Agnė Lukšytė

Zinios

Dvylika Nacional partijos atstovų, Queenslando kontingentas federaliniame parlamente, formaliai pasitraukė iš koalicijos su liberalais, priversdami liberalų – Nacional partijų koaliciją prie krizės.

Queensland premjeras Joh Bjelke – Petersen paskelbė "Naujos Nacional" partijos šukūrimą, tuo padarydamas staigmeną ne tik savo priešininkams, bet ir minėtiems dvylikai parlamentarų.

Fidži valstybėje rinkimus netikėtai laimėjo pernai susiformavusi koalicija, susidedanti iš darbiečių ir tautinės federacijos partijų. Ji išstūmė iš valdžios konservatyvią Ratu Mara vyriausybę. Vakarams palanki Sir Komisese Mara vyriausybė išsilaikė 17 metų. Numatoma, kad naujoji Fidži vyriausybė paseks Naujosios Zelandijos pavyzdžiu ir uždraus JAV karo laivų vizitus savo teritorijoje. Koalicija yra taip pat pasiskelbusi remianti nepriklausomybės sąjūdžius prancūzų valdomose Polinezijos salose ir Naujojoje Kaledonijoje bei Indonezijos valdomoje Irian Džaja provincijoje.

Lenkų ir amerikiečių ekspedicija, tris mėnesius tyrusi Antarktikos vandenų gyvius, priėjo išvados, kad komercinė žvejyba yra radikaliai sumažinusi daugelio žuvų rūšių skaičių.

Nežiūrint į tarptautinių organizacijų pastangas riboti žvejybą Antarktikos vandenyse, Sovietų laivai masiškai žvejoja. Sovietai tvirtina, kad nesą įtikinamų įrodymų, kad žuvų skaičius smarkiai mažėtų.

Popiežius Jonas Paulius II užbaigė savo pastoralinį vizitą Pietų Amerikoje, aplankęs Urugvajų, Čilį ir Argentiją. Savo kalbose Argentinoje jis kritikavo smurto vartojimą prieš smurtą, kas privedė prie ekscesų Argentinoje 1976 – 1983 metų laikotarpyje, valdant kariškiams.

Kinijoje iš pareigų atleisti sveikatos ministeris Cui Jueli, lengvosios pramonės ministeris Tang Bo bei valstybės saugumo ministeris Ruan Čongvu.

Manoma, kad saugumo ministeris atleistas dėl savo pastangų sušvelninti Kinijos policijos griežtus metodus kovoje su disidentais, tuo netiesioginiai prisidėjęs prie studentų neramumų išsiplėtimo.

Indijos min. pirmininko Radživ Gandhi artimas draugas Višvanat Pratap Singh atsisakė iš krasto apsaugos ministerio posto, kai paaiškėjo, kad jo išakytas praversti tardymo kimo mokėjimuose implikuoja patį ministrį pirmininką.

Sirijos karo pajėgos priverė savo sąjungininkus musulmonus šiltus nutraukti palestiniečių pabėgėlių stovyklų blokadą pietiniame Beirute. Šių Amal karinė organizacija išlaikė blokadą ištisus 5 mėnesius priversdami apsuptytus palestiniečius badauti. Šatilos ir Burž al-Baražne stovyklose. Pietiniame Lebanone kovos tarp Amal ir palestiniečių tebesitęsia.

Išaiškinta, kad Airijos ambasados Londone tarnautojas privačiai parduodavo Airijos pasus, gaudamas už juos iki 15000 svarų. Bijomasi, kad daugelis tų pasų parduoti arabų teroristams. Airijos paso savininkas gali laisvai keliauti po visas 12 Europos bendruomenės valstybių.

DĖDĖS SAMO ŽEMĖJE

Rašo Jurgis Janušaitis

LAURAI MŪSŲ KŪRĖJAMS

Čikagoje š. m. balandžio mėn. 4 d. įvyko didelė ir reikšminga JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybos septintoji premijų šventė. Metų elgoje lietuvių telkiniuose yra ruošama daugybė įvairių renginių: koncertų, rečitalių, literatūros vakarų, poezijos dienų, tautinių šokių koncertų, vaidinimų, pagaliau balių, banketų, specialių ir specialioms uždaviniams rengiamų vakarienių, vakaronių ir t.t. Tai, sakyčiau, įprastiniai, nors taip pat labai reikšmingi, kultūriniai įvykiai, tačiau juose retai prisimenama mūsų įvairių sričių kūrėjai, kurie savo kūryba ir sunkiose sąlygose atliktais darbais pelno visos lietuviškosios išsivijos, o taip pat ir tėvynėje likusios tautos įvertinimo, šilto dėmesio ir visokeriopos pagarbos bei paramos.

Taigi ruošiamos šventės saviems kūrėjams pagerbti ypač prasmingos. JAV Lietuvių Bendruomenės įsteigtoji Kultūros Taryba šalia kitų kultūrinių darbų ėmėsi iniciatyvos pagerbti, išskirti ir atžymėti įvairių sričių kūrėjus, apdovanojant juos įvairaus dydžio premijomis. Tai svarbus darbas, jau kelinti metai Kultūros Tarybai vadovauja nuostabios energijos ir sumanumo moteris Ingrida Bublienė. Ji sugeba gerai organizuoti ir premijų šventes, kurių septintąją ir švenčiame šiais metais.

Ingrida Bublienė

Kiekvienais metais Kultūros Tarybos dėka yra sudaromos vertinimo komisijos, kurių uždavinys atrinkti pačius geriausius kūrinius ir kūrėjus, turinčius ypatingų nuopelnų mūsų kūrybai, metų savartoje.

Tokios komisijos kruopščiai dirba, pagaliau atrinka kūrybos ir tų kūrinių kūrėjams paskiria KT numatytas premijas.

Šiais metais laurų vainikais yra papuošti už savąją kūrybą bei nuopelnus šie laureatai:

Mūsų poezijos dainius, žymusis poetas Bernardas Brazdžionis 1986 m. JAV LB Krašto valdybos skirtą 3000, - dol. premiją laimėjo už poezijos rinkinį (rankraštyje) "Po aukštaisiais skliautais" ir už visą jo kūrybą praeityje.

Be abejo, poetą Bernardą Brazdžionį pažįsta ne tik išsivijos lietuviai, bet ir pavergtose tėvynėje likusieji. Jo kūryba kiekvienam artima, suprantama, gilaus patriotizmo, uždeganti, paguodžianti, paskatinanti, kupina mūsų tėvynės kančių ir rūpesčių. Už savąją kūrybą jis yra laimėjęs ir ankstyvesniais laikais premijų bei įvertinimų.

Poetas Bernardas Brazdžionis šiais metais užsklendė savo gyvenimo 80-tąją lapą. Bet tebėra guvus, kūrybingas ir vis dar tebekeliauja per pasaulį.

Turime Amerikoje gerą dėdę - tai Lietuvių Fondą, kuris kasmet atseikėja iš savo pelno didelę duoklę ir mūsų kultūrai. Ir šiais metais Lietuvių Fondas paskyrė po 1000, - dol. premijoms - dailę, muzikai, teatrui ir žurnalisto.

Dailės premija šiais metais atiteko dail. Albinui Elskui, už jo įnašą į lietuvių kultūrą bei dailės meną, kuris lietuvių kultūrą ypač išryškino Amerikoje ir kitur. Dail. A. Elskus žymus vitražistas, kurio darbus randame šio krašto bažnyčiose, mozaikas mauzoliejuose, o taip pat jo vitražais yra išpušta St. Ylos Mindaugo pilis. Jis taip pat dalyvauja savo kūriniams ir modernaus meno parodose svetimausių tarpe. Dėsto meną Fordhamo universiteto Parsons meno mokykloje.

Teatro premija pasipuošė Jurgis Blekaitis, savo gyvenimo daugelį metų paskyręs scenos menui. Jurgis Blekaitis šiais metais atšventė brandžią, 70-ties metų amžiaus sukaktį. Daugelį metų dirbo Amerikos balse, lietuviškų laidų skyriuje, atsakingose pareigose, Washington, D.C. Akto-riaus darbą pradėjo dar neprikli. Lietuvoje ir scenos darbe giliai pėdas įmynė Vokietijoje ir Amerikoje. Jis bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje ir yra parašęs porą savo poezijos knygų.

O kas nepažįsta muz. Fausto Strolios. Jis palyginant dar visai jaunas. Tik įžengęs į penkiasdešimt šeštuosius. Taigi pačiame savo kūrybingume. Jis ne tik muzikas, bet veiklus visuomenininkas ir kultūrininkas, chorų dirigentas, ypač savo sielą "užrašęs" jaunimo chorams ir jo auklėjimui. Jis jaunimo chorų dirigentas. Dainų šventėse, su savo dainos vienetais dažnai pasirodo ir mūsų scenoje. Už visus tuos nuopelnus, "kaip padėkos ir pagarbos išraišką" vertinimo komisija muzikos šių metų premiją ir paskyrė muz. Faustui Stroliai.

Lietuvių Fondas 1986 metais įsteigė ir žurnalisto premiją.

Šių metų žurnalisto premija paskirta mūsų spaudos didžiajam, nepavargtančiam veteranui kun. dr. Juozui Prunskui. Premija pasirta vertai, teisingai, nes kito kun. dr. Prunskio mes neturime ir vargu ar kada beturėsime. Tai nuostabios energijos, darbštumo, punktualumo ir sugebėjimų vyras. Šiais metais šis spaudos veteranas stabtelėjo irgi 80-toje gyvenimo pakopoje. Brandus amžius, tačiau metų našta, atrodo, dar neslegia šios jūdros žmogaus pečių.

Jį visur ir visada sutinkame: koncertuose, renginiuose, baluose, vakaronėse ar kur tik susitelkia didesnis būrys lietuviškam darbui. Jo plunksna iškalbi ir kiekvienas įvykis netrukus pasirodo spaudoje. Kun. dr. Juozas Prunskis yra įsteigęs pats daugelį fondų iš kurių įvairios premijos yra skiriamos. Gal būt net ir jis pats nebusuokaičiuotų tūkstančių, išdalintų premijomis kitiems iš jo fondo. Tad ši premija tebūnie jam kaip nuoširdžios padėkos už ilgą metų

spaudos darbą laurų vainikas.

Laureatai suvažiavo į premijų šventę. Bus daug gerų kalbėtojų, kurie visuomenę supažindins su laureatais. Gi mūsų lietuviškoji spauda jau pasipuošė laureatų atvaizdais ir pasirodė išsamūs straipsniai apie jų gyvenimą, kūrybą ir įnašą į mūsų tautinės kultūros lobyną. Tokių švenčių kasmet reikia. Su meile ir dėkingumu tad ir vertiname savuosius kūrėjus.

Šia proga tenka prisiminti ir Rašytojų Draugijos laureatus - rašytoją Antaną Vaičiulaitį, laimėjusį 2000, - dol. premiją už 1986 m. grožinės literatūros veikalą - novelių rinkinį "Vidurnaktis prie Šeimenos".

1985 m. grožinės literatūros premija 2000, - dol. buvo padalinta lygiomis dalimis dviem rašytojams: Česlovui Grincevičiui už pasakojimų ir pasakų rinkinį "Vidudienio varpai" ir Pauliui Jurkui už sakmes apie Vilnių "Kai Vilniaus liepos žydi". Ir šių premijų mecenatas yra gerasis dėdė - Lietuvių Fondas.

Rašytojų draugijos laureatai lietuviškajai visuomenei taip pat yra gerai pažįstami iš jų našios kūrybos bei darbų spaudoje.

Rašytojų Draugija savo laureatams premijas įteikia kitu laiku, nesiderindama su LB Kultūros Tarybos ruošiamą šventę.

Be abejo, dar turime ir kitų laureatų, kaip Anatolijų Kairį ir kitus, kuriuos premijomis apdovanoja kitos institucijos.

Reikia atskirai pažymėti Lietuvių Fondo nuopelną, nepamirštant mūsų kultūrinės veiklos ir jų kūrėjų ir tam tikslui skiriant premijoms nemažas sumas. Gi JAV LB Krašto valdyba ir Kultūros Taryba, kaip matome, lietuviui kūrėjui pradėjo rodyti išskirtiną dėmesį ir bent kukliai dalimi atsilygina jiems už rūpestį, pastangas ir kūrybą ugdati ir išlaikant taip reikalingas išsivijoje kultūrinės vertybes.

EKSKURSIJA

Balandžio 4 d. Sydnejaus Skautų Židinys vėl suruošė ekskursiją - iš eilės 18 - tą į tolimesnę N.S.W. vietovę - Mudgee apylinkes (261 km. nuo Sydnejaus) medaus kraštą.

Kadangi kelias į ten gana tolimas, išvykta labai anksti - 6.20 val. ryto, nors "mūsų" nuolatinis autobusas atskubėjo gerokai prieš sutartą laiką - 6 val. prie Lietuvių klubo Bankstowne (nors pačių entuziastiškiausių keliauninkų ir jis neaplenkė - jė jau jo laukė!..).

Keliavo 48 tautiečiai - židiniečiai ir jų svečiai. Daugumas vis tie patys, prityrę keliautojai, bet šikart, visgi, net 9 jų buvo visai nauji - viena net iš Lietuvos.

Dienelė pasitaikė rinktinė - saulėta, šilta. Gamta, iš po nesenu lietu, žalia, pravažiuojamos apylinkės, paįvairintais kalnais, kalneliais, fermomis ir miesteliais, labai gražios. Ilga kėlonė buvo įvairinama ekskursijos vadovo, Jono Zinkaus, paaiškinimais apie pravažiuojamas vietas ir anekdotais, eilėraščiais bei pasakojimais, kuriuos atliko visas būrys "saviveiklininkų": M. Vaškevičienė, V. Antanaitienė, A. Savickienė, A. ir I. Dudaičiai ir kiti. Bet kadangi buvo gavenios laikas - nuo dainų susilaukyta. Tik sugiedota "Ilgiausių

metų..." gimimo dieną neužilgo švenčiantį Milda Vaškevičienė - ilgąmetei židinio ekskursijų dalyvei ir deklamatorei.

Mudgee, kurio aborigeniškas pavadinimas reiškia "Lizdas kalnuose" - pasiektas 10:30 val. ryto ir tuojau nuskubėta į medaus "fabriką" (gal tai neteisingas išsireiškimas - į medaus pakavimo įmonę, manau reikėtų sakyti), pasivadinusį Mudgee medaus kompanija, kur po trumpo paaiškinimo apie bičių gyvenimą ir "medaus laizymo - ragavimo" sesijos (o medaus buvo įvairiausių rūšių - nuo visai šviesaus, tik tik gelsterejusio, iki tamsiai rudo; ir skoniai buvo kitoki). Skambėjo įvairūs medaus rūšių pavadinimai - greičiausiai ne bičių, bet žmonių duoti: dagilinis, Fuzzy box, Iron bark, Coolabah, Stringy bark (medžių varda) ir t.t. Kataloge jų - tų pavadinimų - kelios dešimtys...

Sekantis sustojimas - Mt. Vincent mdaus gamykla. Kadangi buvo pietų metas, tad sėdėdės prie pavėsyje esančių stalų, traukėme sumuštinus, kepsnius ir kavą, valgėme patys ir bičiulius vaishnime!.. O po to - po įmonės savininkės, Jane Nevel paaiškinimų apie "mdaus" gamybą, pradėjome jo ragavimą, o vėliau ir atsargų sudarymą - juk Velykos čia pat!.. Ant stalo, be medumi pastiprinto vyno, atsirado sausainių ir sūrio, ir būtų buvę galima visai padoriai pradėti vaishintis, deja, pietų metu visi labai stengėdės savo krepšius ištuštinti, kad palengvėtų autobusus, kaip vienas gražbyliautojų sakė...

Dar aplankėme Craigmore vyno gamyklą - paragavome, apsipirkome (vis tų Velykų sąskaiton), o vėliau pasidairėme ir po patį miestelį, t.y. miestą, turintį ar ne 7000 gyventojų, aplankėme katalikų bažnyčią.

Po to buvo aukščiausias laikas sukti namų link. Lietuvių klubą pasiekėme 7:30 val. vakaro. Truputį pavargę, bet pilni išpūdžių.

Ekskursantas

RUSAI ATVYKSTA I SYDNEJŲ

Blacktown priemiestyje, Parklea Markets rusai suruošė tarptautinę parodą ir pasirodymų centrą.

Curly Pty. Ltd. direktorius Victor D'Jamirzė, atstovaujantis rusus ir Parklea Markets savininkas Con Constantine, balandžio 14-tą pasirašė kontraktą, pagal kurį išnuomoja grindis - 5250 kvadratinų metrų sportui, įvairiems pasirodymams, parodoms ir minėjimams. Pagal kontraktą, rusai naudosis Parklea Markets nemažiau trijų mėnesių 1987-tais ir 1988 metais.

Daugiau negu 200 rusų atvyks į Sydnejų spalio mėn. ir atves 70-ties metų jubiliejų Spalio Revoliucijos

Tikimasi, kad pirmasis rusų erdvėlaivis "Sputnik" bus atgabentas, kaip pagrindinis parodos eksponatas.

Victor D'Jamirzė pasakė, kad rusai pasirinko Parklea Markets todėl, kad tai didžiausias pastatas, kuris yra tinkamas rusų sugalvotam projektui.

Pagerbdamas A.A. LEONARDA KARVELI vietoj gėlių aukoju Mūsų Pastogei \$10.

Vytautas A. Kardelis

A. A. Leonardui Karveliui

mirus, drauge liūdime ir nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Haliną, sūnų ir marčią.

J. Milla ir šeima - Drummoine, NSW.

Brangų tėvą, uošvį ir senelį

A. A. Petrą Klygi

amžinybės nulydėjus, Velionio dukrą Eugeniją Grincelinę, jos vyrą Tadą ir visą šeimą giliai užjaučia ir netekimo skausmu dalinasi

Sofija ir Adolfas Jelioniai, Čikaga, JAV.

Sportas

TORONTE

Sporto atstovų suvažiavimas

Kovo 14 d. Toronte ŠALFASS klubų atstovai svarstė organizacinius bei varžybinius sporto reikalus. Matėsi Niujorko, Detroito, Čikagos, Klivlando, Londono, Toronto ir kitų vietovių atstovai, jų tarpe nemažas būrys ir iš jaunesnės kartos.

Kun. A. Simanavičiui, OFM, sukalbėjus invokaciją, pradėta darbo eiga pagal iš anksto pateiktą darbotvarkę.

ŠALFASS cv pirmininkas Pr. Berneckas pakvietė suvažiavimui pirmininkauti torontiešį Juozą Balsį ir klivlandiešį Vytautą Jokūbaitį, sekretoriaus pareigoms – Rimą Sonda iš Toronto.

Pirmoje suvažiavimo dalyje girdėjome praėjusios metinės veiklos pranešimus, sveikinimus iš organizacijų. Kanados bei Amerikos Lietuvių Bendruomenių, konsulų ir pavienių veikėjų.

Antroje suvažiavimo dalyje apie Lietuvos sporto fondą kalbėjo jo pirm. Pr. Berneckas. Fondo pinigai esą duoda palūkanas, kuriomis remiasi dabartinė sportinė veikla. Jis tikisi pagrindinį fondo kapitalą padidinti, kad atneštų Sąjungai daugiau lėšų iš jo palūkanų. Ar ši idėja pavyks, parodys ateitis. Apie lietuvių išeivijos leidinį "Lietuvių sportas" kalbėjo Sig. Krašauskas. Paskutinių septynerių metų laikotarpyje suvažiavimuose šiuo klausimu būdavo daug kalbama, beldžiamasi į sporto darbuotojų sąžinę, prašant talkos, medžiagos ir t.t. Ši kartą nebuvo sunku. Suvažiavimas buvo painformuotas apie knygos spausdinimą. Redaktoriai: Čerkellūnas, Mickevičius ir Krašauskas jau atliko savo pareigą. Knyga, kuri apima 1944-1984 m. laikotarpį, sudaro 502 puslapių visuma su 400 nuotraukų. Tikimasi, kad ji pagaliau greitai laiku išvys dienos šviesą.

Daugiausia gyvumo, o kartu ir rūpesčio sukėlė III-jų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių 1988 m. Australijoje klausimas. Suvažiavimas pakartotinai patvirtino praėjusio suvažiavimo nutarimą Australijoje rengiamose III-se Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse dalyvauti. Klausimas liko atviras, kiek komandų ar atskirų sporto šakų rinkinių bus siunčiama. Tai priklausys nuo lėšų ir kitų aplinkybių. Jau praėjusiame suvažiavime Klivlande PLB atstovas buvo pareiškęs savo valdybos nuomonę paremti sportininkus \$50.000 suma. Ar šis pažadas bus įgyvendintas parodys netolima ateitis. Australijos lietuvių sporto sąjungos pirm. J. Jonavičius laiškė ŠALFASS centro valdybai pažadėjo mūsų sportininkų išlaikymą Australijoje.

1988 m. ŠALFASS varžybinis kalendorius šiame suvažiavime nebuvo pilnai svarstomas. Tai bus atlikta šių metų gale įvyksiančiame suvažiavime, kuriame bus renkama jau ir nauja ŠALFASS centro valdyba sekančiai kadencijai.

Dėl krepšinio, tinklinio, šachmatų, ir plaukimo žaidynių, kurios š. m. įvyks gegužės 16-17 d.d. Niujorke, daugumos nuomone, 1988 m. turėtų būti organizuojamos Toronte: Nutarimas dar nepadarytas. Tokios žaidynės paprastai sutraukia 400-500 sportininkų ir Torontas yra pajėgus tai įvykdyti.

Baigiant suvažiavimo darbus, centro valdyba pasiūlė Vytautą Grybauską pakelti į Sąjungos garbės narius už nuopelnus lietuvių sportui. Pasiūlymas entuziastikai priimtas.

Vytautas Grybauskas

Taip pat įteiktos plaketės už nuopelnus sportinei veiklai kun. Aug. Simanavičiui, OFM, ir Zigmui Žiupsniui.

Šiame suvažiavime labai argumentuotai ir stipriai reikšėsi diskusijose visuose klausimuose jaunesnieji – Rimas Sonda, Rimas Kuliavas, Rimas Miečius ir Edis Stravinskas. Tai vėl maloni prašalstė mūsų sportinėje veikloje.

Šiam suvažiavimui buvo paruoštas "ŠALFASS žodis" 4 nr. – leidinėlis, paruoštas Rimo Sondo.

Suvažiavimo dalyviams buvo paruošti pietūs, kurių metų svečias iš Kauno pasakojo apie "Žalgirio" vargus. Žaidėjai, apakinti pasiektos garbės ir pripažinimo, nuslydo į lengvą gyvenimo būdą, kuris krepšiniui jau nebepadės... Sabonio reikalas dar liūdnas – jo kojos pažeistos. Ar pavyks jį atstatyti į normaliems sportinio gyvenimo reikalavimams, yra klausimas. Jis šiuo metu gydomas. Suvažiavimas baigtas Tautos himnu.

Sigitas Krašauskas

Jubiliejiniai suvenyriniai vokai

1987 metai yra jubiliejiniai – sueina 600 metų nuo Lietuvos krikšto. Toronto Lietuvių filatelistų draugija nori tą sukaktį tinkamai paminėti. Balandžio 11-12 d. yra rengiama Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. West), Lietuvių filatelistų paroda LITHPEX VIII.

Be to, išleisime du suvenyrinius vokus – 600 m. Lietuvos krikšto sukačiai paminėti. Vienas vokas bus vienos spalvos – juodas. Jį paruošė dail. Petras Aleksa. Antras vokas net penkių spalvų buvo paruoštas dailininkės-grafikės Šimonėlienės. Vokai bus antspauduojami su specialiu pašto antspaudu balandžio 11d. data. Pašto ženklas turės būti 36 centų, nes nuo balandžio 1 d. Kanados pašto patarnavimai pabrangės.

Vokus galima įsigyti krepšiantis į Toronto Lietuvių filatelistų draugijos sekr. K. Kaminską, 25 Norma Cresc., Toronto, Ont., M6P 3G9. Vokų kaina – 5 už \$ 1.00; vokas su pašto ženklu ir specialiu Toronto pašto antspaudu – \$1.00.

K.K.

Pirmoje eilėje: Pilna Sydnejaus "Kovo" reprezentacija – penkios krepšininės su vadovu St. Juraičiu Sporto Šventės atidarymo iškilmėse, Forestvilės krepšinio stadione Adelaidėje. Toliau matosi Adelaidės "Vyčio" sportininkės su vadovu E. Taparasku.

Sporto skyriaus bendradarbis Robertas Sidabras prisiuntė šią nuotrauką ir prašė patalpinti. Malonu prisiminti sportininkams ir jų vadovams jaunystės dienas, tik apgailėtina, kad nepažymėjo kurių metų Sporto Šventė.

ŽALGIRIEČIAI TREČIAKART ČEMPIONAI

Lietuvos reprezentacinė "Žalgirio" krepšinio komanda trečią kartą laimėjo Sovietų Sąjungos aukščiausios lygos pirmenybes, nugalėję CASK komandą 93-83 santykiu.

Kiek anksčiau pasibaigusiose jaunimo pirmenybėse, ir ten pirmąją vietą užėmė Kauno "Žalgirio" jaunių komanda.

Pirmos tarpvalstybinės futbolo rungtynės įvyko Tel Avive tarp Izraelio ir Vakarų Vokietijos rinkinių. Susitikimą prie stipraus lietaus ir apie 15 tūkst. žiūrovų laimėjo vokiečiai pasekme 2:0. Grojant Vakarų Vokietijos himną, tribūnose viešpatavo tylą, nesigirdėjo jokių priešingų šūkių ar švilpimų, kas labai dažnai pasitaiko kitose Europos futbolo aikštėse. Tiesa, aukšti Izraelio pareigūnai į garbės ložę atvyko tik po himno...

Treneris F. Bekenbaueris pasikalbėjime su televizijos komentatorium pareiškė, kad Izraelyje jie neįtę ir nematė bet kokio neapykantos ženklų vokiečiams.

Izraelitai gatvėse, viešbutyje stebėjo naują Vokietijos kartą, dažnai gatvėje prakalbindami žaidėjus gera vokiečių kalba.

Pradėtas ir futbolo sezonas. Vilniaus Žalgiris žaidė dvi rungtynes Maskvoje, pralaimėdamas vietos Dinamo 0:1 ir sužaisdamas lygiomis su Maskvos CASK 2:2. Rungtynes stebėjo 15 tūkst. žiūrovų.

Pabaltijo studentų slidinėjimo varžybos buvo surengtos Latvijoje. 10 km lenktynėse nugalėjo šiaulietis V. Vaičionytė, vyrų 20 km – kaunietis R. Šinkūnas buvo šeštas, o estafetės 3x5 varžybose taip pat pirmą vietą laimėjo lietuvaitės. Komandiniai pergalė atiteko Estijai, prieš Latviją ir Lietuvą.

AR ŽINOTE KAD:

Anglijoje už lenktynių karvelį buvo sumokėta 12 tūkstančių svarų sterlingų.

P A D Ė K A

Širdingai dėkoju visiems, kurie mane lankė ligoninėje – ypatingai Stasiui ir Onai Abramavičiams už gėles ir dovanas, taip pat Valentinui ir Danutei Gulbinams už slaugymą po ligos. Nuodėrdžiausias ačiū – lai Dievas laimina jus.

Onutė Jarmalavičienė, Concord.

Jėzus Pasaulio Išganytojas

Skelbimas

"AMŽINISIS TĖVAS"

Pranašas Izaijas sako, kad Jėzus bus "Amžinasis Tėvas". Bet tai nereiškia kad jis bus tas pats, kurį mes krikščionys vadinsime mūsų "Dangiskuoju Tėvu". Žodis tėvas reiškia gyvybės davėjas; todėl amžinuoju Tėvu bus tas, kurs suteiks žmogui amžinąjį gyvenimą. Taip Jėzus padarys visiems, kurie per tūkstantį metų jo karaliavimo tikės į jį ir klausys jo karalystės įstatymų. Gyvenimas, kurį žmonės gauna iš savo gimdytojų yra netobulas ir trumpas; bet visi, kurie tuomet ateis pas Jėzų, gaus amžiną gyvenimą.

Turime ir kitų Šventraščio vietų, kurios tvirtina Dievo pažadėjimus duoti žmonėms amžinąjį gyvenimą per Jėzų. Tas pats Dievo pažadas yra parašytas 1 Kor. 15:45 ir 47. Čia apaštalas kalba apie Jėzų kaip apie "paskutinį Adomą", ir sako, kad po jo prisikėlimo iš numirusių jis buvo padarytas "gaivinanti dvasia". Kitaip sakant, jis yra dvasinė esybė turinti galybę duoti gyvybę kitiems. Kad kas nemanytų, kad Jėzus kaip "paskutinis Adomas" valdys ir laims žmones būdamas žmogine esybe, Povilas aiškina, kad "paskutinis Adomas" yra,

"Viešpats iš dangaus". Pareiškimas kad pagarbintasis Jėzus yra "paskutinis Adomas" turi gilią reikšmę. Povilas sako, kad "pirmas Adomas" buvo "iš žemės žemiškas". Tokiam žmogui ir jojo žmonai buvo įsakyta daugintis ir pripildyti žemę su savo ainija. Taip tat Adomas pasidarė pradiniu žmonijos tėvu. Bet peržengdamas Dievo įstatymą jis užsitraukė ant savęs pasmerkimą už nepaklusnumo bausmę – mirtį. Del to jis galėjo duoti savo ainijai tik netobulą gyvenimą, nes iš jo jie paveldėjo netobulybę ir pasekmėse buvo po mirties pasmerkimu. Tokiu tat būdu "pirmasis Adomas" įvedė į pasaulį mirštančią padarę.

Su "paskutiniu Adomu" bus visai kitaip. Pasinaudodami šia apaštalo iliustracija mes galime pasakyti, kad kaip "pirmas Adomas" įvedė į pasaulį mirštančią padarę, taip "paskutinis Adomas" atgaivins "pirmojo Adomo" vaikus ir gelbės jiems pasinaudoti amžinuoju gyvenimu. Tokiu būdu jis bus "Amžinasis Tėvas". Pats Jėzus, kalbėdamas apie tūkstantmetinį amžių, kuomet jis, kartu su savo bažnyčia, teis žmones, pavadino tą laiką "atgimimu". – Mato 19:28.

Myli tiesą literatūra gausite veltui. Rašykite: P. Bažinskas, 16 Burlington St., Holland Park, Queensland 4121

Kviečiame visus gausiai atsilankyti į L.K.V. S-gos RAMOVĖ Melbourno skyriaus ruošiamą V A K A R O N Ė, kuri įvyks š. m. gegužės mėn. 2 dieną, šeštadienį Liet. namuose, 4.30 val. p.p.

Po skanios vakarienės, svečias iš Sydnejaus P. Sakalauskas parodys specialiai paruoštą video filmą-montazą - iš lietuvių meninio gyvenimo išvievioje.

Stalus prašome užsisakyti ne vėliau balandžio mėn. 29-tos dienos pės V. Žiogą, Lietuvių klube, arba tel. 458-1102 ir pas F. Sodaitį, parapijos kioske arba tel. 569-9578 po 6-tos val. vakare. Veiks gausi fantais loterija.

Vakarienės kaina tik 5 doleriai.
Laukiame visų.

L.K.V. S-gos Ramovė
Melbourno skyriaus valdyba

Aukos

VASARIO 16-TOS GIMNAZIJAI

VIETOJ GĖLIŲ

Staigiai mirus teisininkui

A. A.

Leonardui Kaveliui

Proferanso lošėjai per M. P. \$100,
T. ir V. Simniškiai \$50, E. ir J. Veteikiai \$20, K. ir H. Virgeningai \$20, L. Stašytė \$20, T. ir J. Reisgiai \$20, M. ir J. Milai \$10, B. ir S. Jarembauskai \$10, L. ir B. Stašioniai \$10, M. Kavaliauskienė \$10.

Australijos Lietuvių Fondui
E. ir Iz. Jonačiai \$20, V. Danta \$10,
V. ir B. Barkai \$10, J. Makūnas \$ 5.

Br. Stašionis

Sydnejaus bibliotekos vedėjas

BALTIC NEWS

Proferanso lošėjai per M. P. \$100.

L. SIMANAUSKAS \$20
V. JONUŠYS \$10
A. GRISKAUSKAS \$ 5
M.M. iš Viktorijos \$ 4
N. ČELKIENĖ \$ 5
E. ir J. LAURINAIČIAI \$20

V. Petniūnienė, pagerbdama mirusį
A.A. Karvelį vietoj gėlių \$10.

A. Giniūnas, atstovas NSW ir ACT.

PAREIŠKIMAS

Ryšium su Simon Wiesenthal Centro buvusių nacių medžiokle ir mano pavardė buvo paskelbta Londono laikraštyje Daily Mail 4-10-1986, kaip buvusio nacio ir karo nusikaltėlio. Citata iš Daily Mail skamba taip: "Kramilius is now one of 40 ex - Nazis, named by the Simon Wiesenthal Centre, who could be prosecuted for their war crimes. It is a charge which Kramilius, now a Sydney journalist, bitterly resents."

Bendruomenės žiniai, pranešu, kad esu gimęs 18-12-1925 Lepšių km. Lukšių valsč. Šakių apskr. ir gyvenau, bei dirbau tėvo ūkyje iki pabaigos kovo mėn. 1944 m. Kovo 23 d. 1944 m. įstojau į Plechavičiaus armiją - Vietinę Rinktinę apie kurią jau rašiau savo atsiminimus Tėviškės Aiduose ir Karyje.

Aš jokių nusikaltimų nesu padaręs, nei karo laiku, nei privačiame gyvenime. Kaltinimas Daily Mail yra bjaurus ne tik man bet ir kiekvienam

Kviečiame atsilankyti į klubo

M A R G U Č I Ų B A L I Ų

kuris įvyks šeštadienį balandžio 25 d. 7.30 v.v. Lietuvių namuose

Bus gera muzika, turtinga loterija, skani vakarienė ir rinkimas gražiausiai išmargintų margučiu.

(Visi yra kviečiami atsinešti savo margučius)

Kaina - nariams \$10, nenariams \$15.

Užsisakyti stalus pas M. Žiogienę, tel. 458 1102.

Melbourn L. K. valdybą

Mūsų Pastogė Nr. 15. 1987. 4. 20 pusl. 8

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 -18 EAST TERRACE, BANKSTOWN Tel. 708 1414

Sekmadienį, balandžio 26 d. 2.30 p.p.

T U R G U S

Daug laimikių ir daug daug naujovių !

Ateikite ir išbandykite savo laimę !

ATEIKITE NĖSĖGAILĖSITE

Gegužės mėn. 2 dieną šeštadienį 8 v. v. tradicinis

METINIS KLUBO BALIUS

Programoje: visiems žinomi Sydnejaus "Linksmieji broliai" ir niekam nežinomi "Dainuojantys direktoriai", "Svajonėlės" ir kiti talentai.

Įėjimas \$25 asmeniui įskaitant vyną, šampaną ir karštus pietus. Svečiai bus aptarnaujami prie stalų.

Šokiai iki 1 val. ryto. Apsirengimas vakarinis.

Baliaus metu bus traukiama loterija - pirmą premiją Evos Kubbos paveikslas.

Loterijos bilieto kainą - \$ 1. Loterijos bilietai jau platinami.

Kviečiame jau dabar sudaryti savo svečių grupes ir užsisakyti stalus, nes vietų skaičius ribotas.

VALDYBA

Paroduodu tautines juostas ir kaklaraščius.

Petrė Čerakavičienė, 4 Walsgott St. North Geelong, Vic.3215

PIGIAUSIOS KELIONIŲ KAINOS Į UŽJURIUS

Į Lietuvą ir atgal nuo \$ 1.320
Iš Lietuvos ir atgal nuo \$1.870
Į Frankfurtą ir atgal nuo \$1.150
Į Europą per Kanadą nuo \$1.580
Į Londoną per JAV nuo \$1.450
Į Paryžių ir atgal nuo \$1.150
Į Kanadą ir atgal iš Sydney \$1.250
Į Kanadą ir atgal iš Melb. \$1.370
Į JAV ir atgal (per Tokijo) \$1.750
Į JAV ir atgal iš Melb. nuo \$1.230
Į Indiją ir atgal nuo \$ 920
Į P. Ameriką ir atgal nuo \$1.800
Aplink pasaulį nuo \$1.550

Į DAINŲ IR ŠOKIŲ FESTIVALĮ VILNIUJE

GRUPINĖ EKSKURSIJA, TIK 15 ŽMONIŲ IŠVYKS IŠ MELB. - SYDNEY 4 d. liepos mėn. LUFTHANSA lėktuvu į Varšuvą 1 naktis, Leningradą 2 naktys, Vilnių 5 naktys, 3 naktys Rygoje, vėl 5 naktys VILNIUJE, 1 naktis Varšuvoje ir kelionė atgal. Skridimai, maistas, 1-mos klasės viešbučiai ir transportas.
Pilna kaina - \$3950. Depozitas \$200. Tik kelios vietos liko.

Grupinė kelionė į Romą dalyvauti Lietuvos 600 metų krikščionybės iškilnėse išvyks iš Sydney/Melbourne 22 d. birželio ir atgal iš Romos 17 d. liepos. Kaina į ten ir atgal iš Melb./Sydney/Adelaide/Brisbane \$ 1.750. Depozitas \$ 100

Kreipkitės pas ALG. ŽILINSKĄ
tiesioginiai, laišku arba telefonu.

CONCORDE INTERNATIONAL TRAVEL

(Akredituota IATA, AFTA)

541 KING STREET, WEST MELBOURNE (prie Liet. Namų)

Telef. 329 6833. Vakaraš 583 4258.